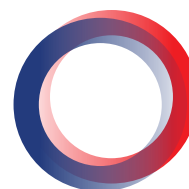




RÉPUBLIQUE
FRANÇAISE

*Liberté
Égalité
Fraternité*



AFD
AGENCE FRANÇAISE
DE DÉVELOPPEMENT



#WorldInCommon

សំឡេងស្រី

WOMEN'S VOICES





'I am proud to present the exhibition “សំឡេងស្រ្តី / Women's voices”, which was launched in Cambodia by the Agence française de développement. It aims to convey and raise the voices of inspiring Cambodian women involved in AFD-supported projects and to highlight their stories, their initiatives and the challenges they face.

We are fortunate to have women in our sectors of intervention whose commitment is a driving force for the implementation of our projects, whose backgrounds illustrate the impacts of these actions, but above all whose ambition can inspire future generations.

This exhibition aims to highlight them, to echo their fight for a fairer and equal world, where girls have equal access to education, and where women have access to positions and responsibilities regardless of their gender. A world in which they are not confined to stereotypical roles, but where their talents can be fully expressed in all areas of society.

These portraits of women, taken through the lens of photographer Sereyrath Mech, capture their determination to break down the barriers to their empowerment. Their testimonies show how they are moving the lines, on a daily basis, so that tomorrow's Cambodia is also carried by women.

AFD makes this commitment in the projects it supports. AFD Group's "Gender and Development" approach aims at a more equitable distribution of resources and opportunities and at strengthening equality in terms of participation and leadership for a fairer development between women and men. This is achieved by taking into account gender inequalities in each of our funding programmes in order to propose tailor-made responses to improve gender mainstreaming. As a "feminist agency", our role is to engage in dialogue with our partners on these key issues and to co-construct a mutual understanding of gender inequalities in order to propose common solutions.

This exhibition is part of this approach and its aim is to raise awareness of these equality issues, promote inspiring stories, engage in dialogue and inspire the next generations. I hope you enjoy your visit!'

« Je suis fière de présenter l'exposition "សំឡេងស្រ្តី / Women's voices", qui a été lancée au Cambodge par l'Agence française de développement. Elle vise à porter et à faire entendre la voix de femmes cambodgiennes inspirantes, impliquées dans des projets soutenus par l'AFD, et à mettre en lumière leurs histoires, leurs initiatives et les défis auxquels elles sont confrontées.

Nous avons la chance d'avoir dans nos secteurs d'intervention des femmes dont l'engagement est un moteur pour la mise en œuvre de nos projets, dont le parcours illustre les impacts de ces actions, mais surtout dont l'ambition peut inspirer les générations futures.

Cette exposition a pour but de les mettre en lumière, de faire écho à leur combat pour un monde plus juste et égalitaire, où les filles ont un accès égal à l'éducation, où les femmes ont accès à des postes et des

responsabilités quel que soit leur sexe. Un monde dans lequel elles ne sont pas confinées dans des rôles stéréotypés, mais où leurs talents peuvent s'exprimer pleinement dans tous les domaines de la société.

Ces portraits de femmes, pris à travers l'objectif de la photographe Sereyath Mech, capturent leur détermination à faire tomber les barrières à leur autonomisation. Leurs témoignages montrent de quelle façon elles font bouger les lignes, au quotidien, pour que le Cambodge de demain soit également porté par des femmes.

L'AFD porte cet engagement dans les projets qu'elle soutient. L'approche "Genre et Développement" du Groupe AFD vise à une répartition plus équitable des ressources et des opportunités et à renforcer l'égalité en termes de participation et de leadership pour un développement plus juste entre les femmes et les hommes.

ខ្ញុំមានមោទនភាពចំពោះការតាំងពិព័រណ៍«សំឡេងស្រ្តី»ដែលត្រូវបានដាក់បង្ហាញដោយទីភ្នាក់ងារបារាំងសំរាប់អភិវឌ្ឍន៍(AFD) ក្នុងគោលបំណងផ្សព្វផ្សាយ និងបំផុសគំនិតដល់ស្រ្តីកម្ពុជាដែលបានចូលរួមក្នុងគម្រោងដែលគាំទ្រដោយមូលនិធិAFD តាមរយៈការរំលែចសាច់រៀង គំនិតផ្តួចផ្តើម និងបញ្ហាប្រឈមនានា ដែលពួកគេបានជួបប្រទះ។

ពួកយើងពិតជាមានសំណាងណាស់ដែលមានស្រ្តីបំពេញការងារនៅក្នុងគម្រោងដែលពួកយើងបាននិងកំពុងគាំទ្រ ហើយពួកគេមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ក្នុងការជំរុញការអនុវត្តគម្រោងទាំងនោះ។ ពួកគេសុទ្ធតែមានបទពិសោធន៍ខ្ពស់ ហើយមហិច្ឆតារបស់ពួកគេបានជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តដល់យុវជនជំនាន់ក្រោយ។

ការតាំងពិព័រណ៍នេះមានគោលបំណងផ្សព្វផ្សាយ និងចែករំលែកប្រវត្តិស្នំរបស់ស្រ្តីមួយចំនួនដើម្បីទទួលបានសង្គមមួយប្រកបដោយយុត្តិធម៌ និងស្មើ

ភាពដែលកុមារីទាំងអស់មានសិទ្ធិក្នុងការទទួលបានការអប់រំដូចកុមារ និងជាកន្លែងដែលស្រ្តីមានសិទ្ធិទទួលបានមុខតំណែង និងការទទួលខុសត្រូវដូចបុរសដែរ។ សង្គមមួយដែលស្រ្តីមិនត្រូវបានបង្ខាំងដោយផ្នត់គំនិតចាស់គំរិល តែបែរជាកន្លែងដែលពួកគេអាចបង្ហាញទេពកោសល្យរបស់ពួកគេដោយគ្មានព្រំដែន។

រូបភាពស្រ្តីទាំងនេះត្រូវបានថតដោយកញ្ញា ម៉ិច សិរីវិគ្គ ដែលរំលែចនូវការតាំងចិត្តខ្ពស់ ដើម្បីជំនះឧបសគ្គក្នុងការពង្រឹង និងពង្រីកឥទ្ធិពលរបស់ពួកគាត់។ សក្ខីកម្មទាំងនេះបានបង្ហាញពីសកម្មភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់ស្រ្តីដែលពួកគាត់នឹងក្លាយជាអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជានាពេលអនាគត។

AFD តាំងចិត្តខ្ពស់ក្នុងការអនុវត្តគម្រោងដែលខ្លួនគាំទ្រតាមរយៈយុទ្ធសាស្ត្រ "យេនឌ័រនិងការអភិវឌ្ឍ"ដែលមានគោលបំណងប្រើប្រាស់ធនធាន និងផ្តល់ឱកាសប្រកបដោយសមធម៌ជាងមុន និងពង្រឹងសមភាពរវាងស្រ្តីនិងបុរស

Pour ce faire, nous prenons en compte les inégalités de genre dans chacun de nos programmes de financement afin de proposer des réponses sur mesure pour améliorer l'intégration des femmes. En tant qu'agence féministe, notre rôle est d'engager un dialogue avec nos partenaires sur ces questions clés et de co-construire une compréhension mutuelle des inégalités de genre afin de proposer des solutions communes.

Cette exposition s'inscrit dans cette démarche et son objectif est de sensibiliser à ces questions d'égalité, de promouvoir des histoires inspirantes, d'engager le dialogue et d'inspirer les prochaines générations. Bonne visite ! »

ក្នុងការចូលរួមក្នុងសង្គម និងភាពជាអ្នកដឹកនាំ។ គោលដៅទាំងនេះសម្រេចទៅបាន ដោយផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ទៅលើបញ្ហាវិសមភាព និងការបញ្ចូលយេនឌ័រនៅគ្រប់គម្រោងដែលAFDផ្តល់មូលនិធិ។ ក្នុងនាមជាស្ថាប័នដែលដឹកនាំដោយស្ត្រី តួនាទីរបស់យើងគឺចូលរួមក្នុងកិច្ចសន្ទនាជាមួយដៃគូរដ្ឋបាលលើបញ្ហាទាំងនេះ ជាពិសេសស្វែងយល់ពីគ្នាទៅវិញទៅមកដើម្បីរកដំណោះស្រាយរួមគ្នាលើបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រ។

ពិព័រណ៍នេះគឺជាផ្នែកមួយនៃការផ្សព្វផ្សាយ ក៏ដូចជាការចែករំលែកសាច់រឿងរបស់ស្ត្រីមួយចំនួនក្នុងគោលបំណងលើកទឹកចិត្តយុវជនជំនាន់ក្រោយ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថាលោកអ្នកនឹងរីករាយទស្សនាពិព័រណ៍នេះជាមិនខាន។



Ophélie BOURHIS
DIRECTRICE DE L'AFD AU CAMBODGE



Her Excellency Sopheap TUNG

Her Excellency Sopheap Tung is the Deputy Director General of the Technical and Vocational Education and Training Department, MLVT and she is a pioneer for women's self-empowerment in Cambodia. For H.E. Tung, gender equality starts on the inside, when young women are given the opportunity to activate their own confidence, to prioritise their own ambitions for a better life and to seize every available opportunity to improve their skills. Above all, Her Excellency believes a better future is something women have to create for themselves and that 'our greatest enemy as women is our own fear'.

'I encourage the younger generation of women to believe they can do it, they need to have the willpower to do it,' H.E. Tung says with a sense of wisdom and generosity that comes from someone who has personally experienced the struggle for gender equality in her life. 'If they have fear, they will let every opportunity pass by. If you are not confident, how can you achieve things? Find a way to go forward!'

H.E. Tung spends her days paving the way for the empowerment of thousands of marginalised women. She leads the conception and implementation of large-scale vocational training through her leadership work in the Ministry. She pushes forward transformative training programs, manages facilities, dormitory systems, school renovation, material procurement and curriculum creation. She advocates for feminism. She builds opportunities that reduce poverty and liberate women.

'There is no job that a woman cannot do. As long as we want it, we can definitely get it.'

AFD is proud to support the gender equality work of the Technical and Vocational Education and Training Department under the leadership of Her Excellency Sopheap Tung through its two loans supporting vocational training worth €35M in cofinancing with the Asian Development Bank.

Son Excellence Sopheap Tung, directrice générale adjointe du département de l'enseignement et de la formation technique et professionnelle du MLVT, est une pionnière de l'autonomisation des femmes au Cambodge. Pour S.E. Tung, l'égalité entre les sexes commence lorsque les jeunes femmes ont la possibilité de croire en elles, de prioriser leurs propres ambitions et de saisir chaque opportunité pour améliorer leurs compétences. Son Excellence estime avant tout que c'est aux femmes de créer leur avenir et que « *notre plus grand ennemi en tant que femmes est notre propre peur* ». « *J'encourage la jeune génération de femmes à croire en elles; elles doivent avoir la volonté d'agir* », encourage S.E. Tung avec un sens de la sagesse et de la générosité propre à celles qui ont dû personnellement s'investir dans la lutte pour l'égalité femmes-hommes.

អគ្គនាយករងនៃអគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ ទីប្រឹក្សាក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងជាប្រធាន សម្របសម្រួលគម្រោង TVETSDP។

លោកជំទាវ ទុង សុភាព ជាអគ្គនាយករងនៃអគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈនៃក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាល វិជ្ជាជីវៈ និងជាអ្នកត្រួតត្រាយផ្លូវដ៏សំខាន់ក្នុងការពង្រឹងអំណាចខ្លួនឯង របស់ស្ត្រីនៅកម្ពុជា។ លោកជំទាវយល់ថាសមភាពយេនឌ័រឆ្ពើមចេញពី ក្នុងខ្លួននៅពេលដែលស្ត្រីវ័យក្មេងទទួលបានការផ្តល់ឱកាសដើម្បីបង្កើន ទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ចេះកំណត់មហិច្ឆិតាជាអាទិភាពរបស់ពួកគេដើម្បី ធ្វើអោយជីវិតកាន់តែប្រសើរឡើង និងអាចចាប់យកគ្រប់ឱកាសដែល មានដើម្បីបង្កើនជំនាញរបស់ពួកគេ។ លើសពីនេះទៅទៀត លោកជំទាវ ជឿជាក់ថាអនាគតដ៏ល្អប្រសើរគឺជាអ្វីដែលស្ត្រីគ្រប់រូប ត្រូវតែបង្កើតឡើង ដោយខ្លួនឯង ហើយថា "សត្រូវដ៏ធំបំផុតរបស់យើងដែលជាស្ត្រីគឺជា ការភ័យខ្លាចរបស់យើងតែម្តង"។

« *Si elles ont peur, elles laisseront passer toutes les opportunités. Si vous n'avez pas confiance en vous, comment pouvez-vous accomplir des choses ? Trouvez un moyen d'aller de l'avant !* »

S.E. Tung dédie ses journées à ouvrir la voie à l'émancipation de milliers de femmes marginalisées. Dans ses fonctions au sein du ministère, elle est amenée à superviser la conception et la mise en œuvre de formations professionnelles à grande échelle, elle fait avancer les programmes de formation innovants, gère les installations, les systèmes de dortoirs, la rénovation des écoles, l'achat de matériel et la création de programmes d'études. Elle milite pour le féminisme. Elle crée des opportunités qui libèrent les femmes et par conséquent réduisent la pauvreté.

លោកជំទាវទុង សុភាព មានប្រសាសន៍ទៀតថា៖ "ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តអោយ ស្ត្រីជំនាន់ក្រោយជឿជាក់ថាពួកគេអាចធ្វើបានពួកគេត្រូវតែមានឆន្ទៈមោះមុត ក្នុងការធ្វើអោយបាន"។ លោកជំទាវលើកឡើងដូច្នេះប្រកបដោយឧត្តមគតិ និងចិត្តសប្បុរសដែលកើតចេញពីបទពិសោធន៍ក្នុងជីវិតផ្ទាល់ខ្លួនក្នុងការតស៊ូ មតិដើម្បីសមភាពយេនឌ័រ។ លោកជំទាវបន្ថែមថា៖ "ប្រសិនបើពួកគេមានការ ភ័យខ្លាចពួកគេនឹងអនុញ្ញាតឱ្យគ្រប់ឱកាសល្អៗកន្លងផុតទៅ។ ហើយបើអ្នក មិនមានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង តើធ្វើដូចម្តេចទើបអាចសម្រេចគោលដៅបាន? ដូច្នេះត្រូវតែរកផ្លូវឆ្ពោះទៅមុខ!"

លោកជំទាវទុង សុភាព បានចំណាយពេលវេលាជាច្រើនឆ្នាំដើម្បី ត្រួតត្រាយផ្លូវ និងជំរុញការផ្តល់អំណាចដល់ស្ត្រីដែលមានជីវភាពខ្វះខាត រាប់ពាន់នាក់។ លោកជំទាវ បានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការដឹកនាំ និងអនុវត្តការងារបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈទ្រង់ទ្រាយធំ តាមរយៈវគ្គនាទីរបស់ លោកជំទាវនៅក្នុងក្រសួង។ លោកជំទាវបានជំរុញការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែ ទម្រង់ប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ គ្រប់គ្រងវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាល



« Il n'y a pas de travail qu'une femme ne puisse faire. Quand on veut, on peut. »

L'AFD est fière de soutenir l'action du département de l'enseignement et de la formation technique et professionnelle en faveur de l'égalité des sexes, sous la direction de Son Excellence Sopheap Tung, à travers deux prêts d'un montant de 35 M€ en cofinancement avec la Banque Asiatique de Développement.

ប្រព័ន្ធអន្តរាស្ត្រសិក្សា ការជួសជុលវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលលទ្ធកម្ម សម្ភារៈ បរិក្ខារ និងការបង្កើតកម្មវិធីសិក្សាជាដើម។ លោកជំទាវ បានតស៊ូមតិជាច្រើន ដើម្បីបង្កើនស្ត្រីនិយម និងចូលរួមយ៉ាងស្មើគ្នាក្នុងការបង្កើតឱកាសដែល អាចជួយស្ត្រីកាត់បន្ថយ និងចាកផុតពីភាពក្រីក្រ។

"គ្មានការងារណាដែលថាស្ត្រីមិនអាចធ្វើបាននោះទេ។ ឲ្យតែយើងចង់បាន យើងប្រាកដជាអាចទទួលបានពិតមែន"។

AFD ពិតជាមានមោទនភាពយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការគាំទ្រការងារសមភាពយេនឌ័រ របស់អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និងវិជ្ជាជីវៈ ក្រោម ការដឹកនាំរបស់លោកជំទាវ ទូង សុភាព និងថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងការងារនិង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ តាមរយៈកម្មវិធីនៃគម្រោងដែលបានរួមចំណែក គាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ មានតម្លៃប្រមាណ៣៥លានអឺរ៉ូបន្ថែម ជាមួយកម្មវិធីរបស់ADB។



Her Excellency Sopheap TUNG



Moni Sovanya "Fia" RY

Covered in rainbow paint, we see the feminist painter and performance artist known as Fia literally creating her future. Today, she flies through the air, throwing a handful of watercolours at a fresh, new canvas. She is making her vision of women's liberation come to life. This portrait of a young woman artist at work is what breaking gender stereotypes in Cambodia looks like today.

'Being a woman is like being an artist' confides Fia. 'Women and artists both have to constantly struggle to find their own voice... In a society that doesn't always value our perspective or even understand how we see the world.'

Fia is an alumna of the renowned visual arts school Phare Ponleu Selpak, which has trained thousands of young students from marginalised and vulnerable rural communities in Battambang for over 35 years. Young women, like Fia, are a special focus for capacity building. The social and cultural dictates of this small but growing town seem to limit women's aspirations.

'My family-like so many families in my community—could not understand or accept why I would want to be an artist, instead of focusing on a more trustable and marriageable job. There was a lot of pain about that. I had to really fight for doing the work I know I was born for.'

At Phare, Fia did not just learn the technical skills of drawing, painting and sculpture. She learned that art is a way of living, a tool for re-imagining herself, a path for her to explore her identity, community and beliefs.

Fia, and so many other women, have found refuge on the campus of Phare, safe to explore their autonomy, surrounded by many supportive creative mentors and artists who have taught her that it is OK and even necessary to defy the limitations put on women in a male-dominated world.

'I really appreciate the freedom I found at Phare. I was always encouraged by my teachers to confront the social difficulties that I have faced—that all women here face—through my practice of art. Art is a tool for social change and I use it to spread my advocacy messages on women's rights.'

AFD values its long-standing partnership with Phare Ponleu Selpak, and is delighted to have financed and accompanied the creation of the Visual Art School.

Couverte de peinture arc-en-ciel, nous observons la peintre et artiste féministe connue sous le nom de Fia littéralement façonner son avenir. Aujourd'hui, elle s'élance dans les airs, lançant une poignée d'aquarelle sur une toile toute neuve. Elle donne vie à sa vision de la libération des femmes. Ce portrait d'une jeune femme artiste en action reflète sa vision de la rupture des stéréotypes de genre au Cambodge aujourd'hui.

«Être une femme, c'est comme être une artiste.» se confie Fia.
«Les femmes et les artistes doivent constamment lutter pour trouver leur propre voix... Dans une société qui ne valorise pas toujours notre point de vue ou même qui ne comprend pas comment nous voyons le monde.»

Fia est une ancienne élève de la célèbre école d'arts visuels Phare Ponleu Selpak, qui forme depuis plus de 35 ans des milliers de jeunes

គ្របដណ្តប់ដោយថ្នាលាបពណ៌ឥន្ទធន្ទ យើងឃើញវិចិត្រករស្រ្តីនិយម និង ជាវិចិត្រករសម្តែងដែលគេស្គាល់ថា Fia កំពុងរៀបចំផែនការអនាគតរបស់ នាង។ ថ្ងៃនេះ នាងហោះហើរតាមអាកាស ដោយបោះកូលរំទឹកមួយក្តាប់តូច ដាក់លើផ្ទាំងក្រណាត់ថ្មី។ នាងកំពុងធ្វើឱ្យចក្ខុវិស័យអំពីការផ្តល់សេរីភាព ដល់ស្រ្តីអោយមានភាពរស់រវើក។ រូបគំនូររបស់នារីវ័យក្មេងម្នាក់ដែល កំពុងធ្វើការនេះ គឺជាអ្វីដែលទម្ងន់ទម្រង់នៃការកំណត់យេនឌ័រក្នុងប្រទេស កម្ពុជាដូចសព្វថ្ងៃ។

ជាស្រ្តី ក៏ដូចជាអ្នកសិល្បៈសុទ្ធតែត្រូវការតស៊ូឥតឈប់ឈរ ដើម្បីស្វែងរក សំឡេងផ្ទាល់ខ្លួននៅក្នុងសង្គមដែលពេលខ្លះមិនទទួលបានការផ្តល់តម្លៃ លើទស្សនៈរបស់យើង ឬមិនទាំងយល់ពីរបៀបដែលយើងមើលឃើញ ពិភពលោកផងដែរ។

Fia គឺជាអតីតសិស្សនៃសាលាវិចិត្រសិល្បៈហ្វារេប៉ូនស៊ីល្បៈដ៏ល្បីល្បាញ ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលសិស្សានុសិស្សរាប់ពាន់នាក់ពីសហគមន៍ជនបទ ដែលងាយរងគ្រោះនៅខេត្តបាត់ដំបងអស់រយៈពេលជាង៣៥ឆ្នាំមកហើយ។ ស្រ្តីវ័យក្មេងដូចជា

étudiants issus de communautés rurales marginalisées et vulnérables de Battambang. Leurs programmes de renforcements des capacités ciblent notamment les jeunes femmes, telles que Fia. Les diktats sociaux et culturels de cette petite ville en pleine expansion semblent limiter les aspirations des femmes.

« Ma famille — comme tant d'autres familles de ma communauté — ne pouvait pas comprendre ou accepter que je veuille être une artiste, au lieu de chercher un emploi plus stable et plus propice au mariage. Cela m'a fait beaucoup de peine. J'ai dû vraiment me battre pour faire ce travail, que je suis née pour faire. »

Avec le Phare, Fia n'a pas seulement appris des techniques de dessin, de peinture et de sculpture. Elle a appris que l'art est une façon de vivre, un outil pour se réinventer, un chemin pour explorer son identité, sa communauté et questionner ses croyances.

Fia ផ្ដោតជាពិសេសទៅលើការកសាងសមត្ថភាព។ ប៉ុន្តែ ការឱ្យតម្លៃទៅលើ ផ្នត់គំនិតបានគ្របដណ្តប់លើទីក្រុងតូចមួយនេះ ដែលកំពុងមានភាពរីកចម្រើន ជាពិសេសនៅពេលនិយាយអំពីការកំណត់បំណងប្រាថ្នារបស់ស្រ្តីក្នុងការងារ និងសង្គម។

គ្រួសាររបស់ខ្ញុំ ក៏ដូចជាគ្រួសារជាច្រើននៅក្នុងសហគមន៍របស់ខ្ញុំ មិនអាច យល់បាន ឬទទួលយកបានថាហេតុអ្វីបានជាខ្ញុំចង់ក្លាយជាវិចិត្រករ ជាជាង ផ្ដោតលើការងារជាក់លាក់ដែលអាចទុកចិត្តបាននិងអាចរៀបការបានឆាប់ ៗ។ ខ្ញុំពិតជាមានការឈឺចាប់ខ្លាំងណាស់អំពីរឿងនេះ តែខ្ញុំត្រូវតែតស៊ូ ដើម្បីធ្វើការងារដែលខ្ញុំស្រឡាញ់ ហើយខ្ញុំដឹងថា ខ្ញុំកើតមកដើម្បីធ្វើការងារ នេះឯង។ នៅសាលាហ្វារេ Fia មិនគ្រាន់តែរៀនជំនាញបច្ចេកទេសគំនូរ និង ចម្លាក់ប៉ុណ្ណោះទេ នាងបានដឹងថាសិល្បៈគឺជាវិធីសាស្ត្រនៃការរស់នៅមួយ ហើយជាផ្លូវសម្រាប់នាងក្នុងនាមជាស្រ្តីដើម្បីស្វែងយល់ពីអត្តសញ្ញាណ សហគមន៍ និងជំនឿរបស់នាង។

Fia និងស្រ្តីវ័យក្មេងជាច្រើននាក់ទៀតបានរកឃើញកន្លែងស្នាក់នៅ ប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនៅក្នុងបរិវេណសាលាហ្វារេ (Phare) ដើម្បីស្វែងរក



Fia, et tant d'autres femmes, ont trouvé refuge sur le campus de Phare et ont pu être entourées de mentors créatifs et d'artistes qui les ont soutenues et leur ont appris qu'il est normal et même nécessaire de défier les limites imposées aux femmes dans un monde dominé par les hommes.

« J'apprécie vraiment la liberté que j'ai trouvée au Phare. Mes professeurs m'ont toujours encouragée à affronter les difficultés sociales auxquelles j'ai été confrontée — et auxquelles toutes les femmes d'ici sont confrontées — à travers ma pratique artistique. L'art est un outil de changement social et je l'utilise pour diffuser mes messages de plaidoyer sur les droits des femmes. »

L'AFD a financé et accompagné la création de l'école d'art visuel de Phare, un partenariat de longue date dont nous sommes fiers.

សេរីភាពរបស់ពួកគេ និងជាកន្លែងដែលប្រមូលផ្តុំទៅដោយអ្នកគាំទ្រ និងអ្នកលើកទឹកចិត្ត ដូចជាក្រុមបង្កាត់ ក៏ដូចជាសិល្បករជាច្រើនដែលសុទ្ធតែមានភាពច្នៃប្រឌិតខ្ពស់។ ពួកគេបានបង្រៀននាងថាវាមិនអីទេ ហើយមិនបាច់ខ្វល់ឬប្រឆាំងនឹងដែនកំណត់ដែលដាក់លើស្ត្រីនៅក្នុងសង្គមមួយដែលគ្រប់គ្រងដោយបុរស។ នោះទេ។

ខ្ញុំពិតជាពេញចិត្តចំពោះសេរីភាពដែលខ្ញុំបានរៀននៅសាលាហ្វារ។ ខ្ញុំតែងតែទទួលបានការលើកទឹកចិត្តពីលោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ឱ្យប្រឈមមុខនឹងការលំបាកក្នុងសង្គមដែលខ្ញុំបានជួបប្រទះដូចគ្នានឹងស្ត្រីទាំងអស់នៅទីនេះដែលបានជួបផងដែរ ដូច្នេះខ្ញុំបានរំលេចឡើងតាមរយៈការសម្តែងសិល្បៈរបស់ខ្ញុំ។ សិល្បៈគឺជាឧបករណ៍មួយដែលអាចផ្លាស់ប្តូរសង្គមបាន ហើយខ្ញុំប្រើវាដើម្បីផ្សព្វផ្សាយសារតស៊ូមតិរបស់ខ្ញុំស្តីពីសិទ្ធិស្ត្រី។

AFD សូមវាយតម្លៃខ្ពស់ចំពោះភាពជាដៃគូដ៏យូរអង្វែងរបស់យើងជាមួយហ្វារពន្លឺសិល្បៈ។ យើងពិតជាមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន និងអមដំណើរក្នុងការបង្កើតសាលាសិល្បៈទស្សនីយភាពមួយនេះ។



Moni Sovanya "Fia" RY



Dany DOURNG

As Director of General Affairs in the General Directorate of Sewage and Wastewater Management at the Ministry of Public Works and Transport, Dany Dourng is no stranger to dealing with systemic issues that cannot be seen: from the complex maps and outdated structures that lurk beneath the surface to the barriers that impede women's lives.

'Gender equality-that is, both sexes having the right, the opportunity, the responsibility to work and live equally – is not something that is encouraged in society. Especially in the work I do, in engineering, I have seen many barriers, faced many limitations, especially at university. At home, family and relatives do not encourage women to go to university and study for five years like we do in engineering. They say women should run a shop or work at secondary schools.'

In a hard technical field like Sewage and Wastewater, Ms Dourng is a pioneer. From 2006-2011, she benefited from a scholarship to study at the Institute of Technology of Cambodia living in a new dormitory for female students coming from provinces. In 2020, she graduated from the French Programme financed by AFD "Water for All Master Degree" which allowed her to strengthen her technical and management skills. The community and camaraderie she encountered for the first time living and studying with other Cambodian and international ambitious women was a game-changer in her life. Now she enjoys that approach at the Ministry.

'At the Ministry of Public Works and Transport, where I work, women are encouraged to improve their career skills. We are given opportunities to further our education, to take training, to do exchange programs, and to learn how to take leadership positions. This is a gender policy implemented and monitored by government strategy.'

Dany knows that the kind of work she does is valuable to society. She also knows that the way she thrives in that work is even more important: in an environment that values her work, encourages her to develop and actively promotes her and others like her to leadership positions.

'We need to provide more and more opportunities for women to be educated, to be of value to the community, to be in competitive positions at work.'

AFD is proud of Ms Dourng's mission and to support the Sewage and Wastewater management sector, alongside the Asian Development Bank and the European Union, through a €39M loan. One of the output of the project was the launch in 2018 of the Water and Sanitation Master's degree at the Institute of Technology of Cambodia, which notably provides women with access to technical training through scholarships and dedicated infrastructure.



sait aussi que la façon dont elle s'épanouit dans ce travail est encore plus importante. Elle a la chance d'évoluer dans un environnement qui valorise son travail, l'encourage à se développer et la promeut activement, elle et d'autres, à des postes de direction.

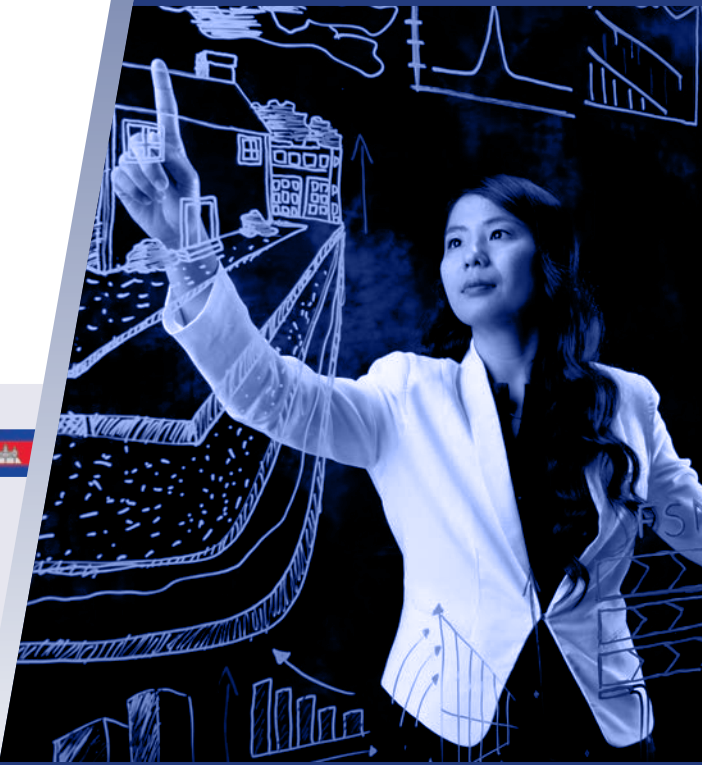
« Nous devons offrir de plus en plus de possibilités aux femmes de s'instruire, d'être utiles à la communauté, d'occuper des postes compétitifs au travail. »

L'AFD est reconnaissante du travail et de la vision de Mme Dourng. Nous soutenons le secteur de l'assainissement et de la gestion des eaux usées dans le cadre d'un projet financé aux côtés de la Banque Asiatique de développement et de l'Union européenne à hauteur de 39 M€. L'un des résultats du projet a été le lancement en 2018 du Master Eau et Assainissement à l'Institut de Technologie du Cambodge, qui permet notamment aux femmes d'accéder à des formations techniques grâce à des bourses et des infrastructures dédiées.

អ្នកស្រីជានីដឹងថាការងារដែលនាងធ្វើមានតម្លៃខ្លាំងណាស់សម្រាប់សង្គមជាតិ។ អ្នកស្រីក៏ដឹងដែរថាវាជាការងារសំខាន់ណាស់ដែលគាត់ត្រូវបន្តការខិតខំប្រឹងប្រែងតទៅមុខ ជាពិសេស គឺនៅក្នុងបរិយាកាសការងារដែលផ្តល់តម្លៃការងារ ផ្តល់ការលើកទឹកចិត្តសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ខ្លួនបន្ថែម និងផ្តល់តំណែងជាថ្នាក់ដឹកនាំសម្រាប់រូបអ្នកស្រីផ្ទាល់ក៏ដូចជាបុគ្គលិកដទៃទៀត។

"យើងត្រូវផ្តល់ឱកាសឱ្យស្រ្តីក្នុងការទទួលបានការអប់រំ ចូលរួមក្នុងសហគមន៍ និងមានមុខតំណែងប្រកួតប្រជែងក្នុងវិស័យការងារ"។

AFD ពិតជាមានមោទនភាពខ្លាំងណាស់ ដែលបានចូលរួមចំណែកក្នុងការជួយជ្រុំជ្រែងអ្នកស្រីជានី ក៏ដូចការចូលរួមគាំទ្រដល់វិស័យគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធទឹកភ្លៀង និងទឹកកខ្វក់ តាមរយៈគម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ទឹកស្អាតនិងទឹកកខ្វក់ទីក្រុង ដោយសហការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមជាមួយធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងសហភាពអឺរ៉ុប ដែល ៣៩ លានអឺរ៉ូ ពី AFD។ លទ្ធផលមួយក្នុងចំណោមលទ្ធផលនៃគម្រោងនេះ គឺការបង្កើតថ្នាក់អនុបណ្ឌិតផ្នែកទឹកស្អាតនិងអនាម័យនៅវិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា ចាប់ផ្តើមនៅឆ្នាំ២០១៨ ដែលផ្តល់អាហារូបករណ៍សម្រាប់និស្សិត ជាពិសេសគឺនិស្សិតស្រី។



Dany DOURNG



Chan Leakhena SO

Accessible and well maintained roads can change the world. Especially in rural areas, when they are built or rebuilt with human development values, they transform the communities they reach. They enhance the lives of the many hard-working people in that field, including thousands of Cambodian women who do the hard work of building the Kingdom's roads day-after-day. This is the mission of So Chan Leakhena, Deputy Chief of the Social and Environmental Office at the Ministry of Rural Development and Gender Officer of the Rural Roads Improvement Project II.

'The Rural Roads Improvement Project II offers jobs for manual labourers, including women,' testifies So Chan Leakhena. 'The project promotes gender equality, mitigates domestic violence, creates opportunities for new businesses like livestock raising and small farms.'

Having experienced it herself, Ms So Chan Leakhena understands the struggle all women face. She understands the limitations and discrimination that push down the power of Cambodian working women or that keep them chained to unpaid house labour, especially rural women working in the road construction community.

'I also face the challenges all women do. As a woman public servant, I also need to do all the household chores after work. Society must think: is this the way we want to treat women? I believe men need to participate more. And they should try to learn to understand women's lives.'

As a senior official with 10 years of experience in the field advocating for gender equality, Ms So knows that the success of women in a heavy industry like road construction is not only about providing technical training or attention to the human resources needs of women, but also about busting through gendered roadblocks in the culture and laying the foundations for a self-empowered and self-caring feminist mindset.

'I would like to send a message to all women who are facing gender inequality at work or even at home: be brave, build your confidence, earn your own income, equip yourselves with a skill, learn to rely on yourself and, most importantly, dare to express your opinions. Don't be afraid to live.'

AFD is proud to be a principal development partner for rural roads rehabilitation in Cambodia, with total commitments amounting a total €110M in loans, especially for the Rural Roads Improvement Project II with a €35M loan in cofinancing with the ADB and the DFAT. We will continue to support the great strides working feminists like Ms So Chan Leakhena are taking all across the Kingdom on the great road to a better future for all women.

Des routes accessibles et en bon état peuvent changer le monde. En particulier dans les zones rurales, lorsqu'elles sont construites ou reconstruites dans le respect de valeurs humaines, elles transforment les communautés qu'elles traversent. Elles améliorent la vie des nombreuses personnes qui travaillent dans ce secteur, y compris des milliers de femmes cambodgiennes qui construisent vaillamment les routes du Royaume jour après jour. Mme So Chan Leakhena est responsable adjointe du bureau social et environnemental du ministère du Développement rural et responsable des questions de genre pour le Rural Roads Improvement Project — RRIP II (projet d'amélioration des routes rurales au Cambodge).

« RRIP II offre des emplois aux ouvriers, y compris aux femmes. Le projet promeut l'égalité des sexes, combat la violence domestique et crée des opportunités pour de nouvelles entreprises dans le domaine de l'élevage ou de l'exploitation agricole, » témoigne Mme So.

Ayant elle-même été confrontée aux inégalités de genre, Mme So comprend la lutte que toutes les femmes doivent mener.

ផ្លូវថ្នល់ល្អអាចផ្លាស់ប្តូរពិភពលោកបាន ជាពិសេសនៅតាមតំបន់ជនបទ នៅពេលដែលផ្លូវលំទាំងនេះត្រូវបានសាងសង់ឬជួសជុលឡើងវិញ ផ្សារ ភ្ជាប់នឹងគុណតម្លៃនៃការអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស និងមានគោលបំណង ជាក់លាក់ ផ្លូវទាំងនេះអាចផ្លាស់ប្តូរសហគមន៍ដែលពួកគេកំពុងរស់នៅ ក៏ដូចជាលើកស្ទួយជីវភាពប្រជាជនដែលបានចូលរួមសាងសង់ ក្នុងនោះស្ត្រី ខ្មែររាប់ពាន់នាក់ក៏បានចូលរួមសាងសង់ផ្លូវក្នុងព្រះរាជាណាចក្រនេះ ពីមួយថ្ងៃ ទៅមួយថ្ងៃផងដែរ។ នេះជាបេសកកម្មរបស់អ្នកស្រី សូ ច័ន្ទលក្ខិណា អនុប្រធានការិយាល័យសង្គម និងបរិស្ថាននៃក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និង ជាមន្ត្រីផ្នែកយេនឌ័រនៃគម្រោងកែលម្អផ្លូវលំជនបទ។

"គម្រោងកែលម្អផ្លូវលំជនបទបានផ្តល់ការងារដល់កម្មករធ្វើការងារដោយ កម្លាំងជាច្រើន រួមទាំងស្ត្រីផងដែរ"។ នេះបើតាមការបកស្រាយពីអ្នកស្រី សូ ចាន់លក្ខិណា។ "គម្រោងនេះលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រកាត់បន្ថយអំពើ ហិង្សាក្នុងគ្រួសារ បង្កើតឱកាសសម្រាប់អាជីវកម្មថ្មីៗ ដូចជាការចិញ្ចឹមសត្វ និងកសិដ្ឋានខ្នាតតូចជាដើម"។

Elle comprend les freins et les discriminations qui restreignent le potentiel des travailleuses cambodgiennes et qui les confinent à des tâches ménagères non rémunérées, en particulier les femmes rurales travaillant dans le secteur de la construction routière.

« Je suis confrontée aux mêmes défis que toutes les femmes. Je suis fonctionnaire, mais lorsque je rentre je dois aussi m'occuper de toutes les tâches ménagères. La société doit réfléchir : est-ce ainsi que nous voulons traiter les femmes ? Je pense que les hommes doivent participer davantage. Et ils devraient essayer de comprendre la réalité des femmes. »

En tant que haut fonctionnaire avec plus de dix ans d'expérience dans le domaine de la promotion de l'égalité des sexes, Mme Leakhena sait que la réussite des femmes dans une industrie comme la construction routière ne dépend pas seulement de leur formation technique ou des politiques en matière de ressources humaines. Il faut aussi éliminer les obstacles culturels liés au genre et mettre en place un état d'esprit ouvert et bienveillant.

ដោយផ្អែកលើបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួន អ្នកស្រី លក្ខិណា យល់ច្បាស់ពីការតស៊ូ ដែលស្ត្រីទាំងឡាយប្រឈមមុខជាមួយនឹងវិសមភាពយេនឌ័រដ៏ខ្លាំងក្លា។ នាង យល់អំពីដែនកំណត់ និងការរើសអើងដែលបន្ទាបអំណាចការងារស្ត្រីកម្ពុជា ដែលធ្វើឱ្យពួកគេត្រូវធ្វើការងារផ្ទះសំបែងដោយមិនមានប្រាក់កំរៃ ជាពិសេស ស្ត្រីនៅតាមជនបទដែលធ្វើការក្នុងសហគមន៍សាងសង់ផ្លូវនេះតែម្តង។

"ខ្ញុំក៏ប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាដូចស្ត្រីគ្រប់រូបដែរកំពុងប្រឈមផងដែរ។ ក្នុងនាម ជាស្ត្រីបម្រើការងាររដ្ឋមួយរូប ខ្ញុំក៏ត្រូវធ្វើកិច្ចការផ្ទះទាំងអស់ បន្ទាប់ពីចប់ម៉ោង ការងាររដ្ឋតា។ សង្គមត្រូវតែគិត៖ តើនេះជាវិធីដែលយើងចង់ប្រព្រឹត្តចំពោះ ស្ត្រីឬ? ខ្ញុំជឿថា បុរសក៏ត្រូវចូលរួមទទួលខុសត្រូវផងដែរ ហើយក៏គួរតែ ព្យាយាមរៀនសូត្រយល់ពីជីវិតរបស់ស្ត្រីបន្ថែមទៀត"។

ក្នុងនាមជាមន្ត្រីមួយរូប ដែលមានបទពិសោធន៍ការងារជាង១០ឆ្នាំក្នុងការតស៊ូ មតិដើម្បីសមភាពយេនឌ័រ អ្នកស្រី លក្ខិណាដឹងថាភាពជោគជ័យរបស់ស្ត្រី ក្នុងវិស័យការងារធ្ងន់ធ្ងរ ដូចជាការសាងសង់ផ្លូវជាដើមនេះ មិនត្រឹមតែ



« Je voudrais envoyer un message à toutes les femmes qui sont confrontées aux inégalités de genre au travail ou même à la maison : soyez courageuses, développez votre confiance en vous, devenez autonomes, gagnez votre propre revenu, développez des compétences, apprenez à compter sur vous-même et, surtout, osez exprimer vos opinions. N'ayez pas peur de vivre. »

L'AFD est fière d'être l'un des partenaires principaux du projet de réhabilitation des routes rurales au Cambodge, avec des engagements totaux de 110 M€ en prêts, notamment dans le cadre du Rural Roads Improvement Project II financé par un prêt de 35 M€ en cofinancement avec la BASD et le DFAT. Nous continuerons à soutenir les initiatives de femmes comme Mme So Chan Leakhena à travers le Royaume pour ouvrir la voie à un meilleur avenir pour toutes.

ផ្តល់នូវការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសឬការយកចិត្តទុកដាក់លើតម្រូវការធនធានមនុស្សរបស់ស្ត្រីប៉ុណ្ណោះទេ តែវាក៏ជាការទប់ស្កាត់វិសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងវប្បធម៌នៃការរស់នៅ និងបញ្ចូលនូវមូលដ្ឋានគ្រឹះទៅក្នុងផ្នត់គំនិតស្ត្រីនិយមដែលអាចផ្តល់អំណាចដល់ខ្លួនឯង និងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះខ្លួនឯង។

"ខ្ញុំចង់ឆ្លើសទៅកាន់ស្ត្រីទាំងអស់ដែលកំពុងប្រឈមមុខនឹងវិសមភាពយេនឌ័រនៅកន្លែងធ្វើការ ឬនៅផ្ទះ ត្រូវគ្នាហ៊ាននូវការកសាងទំនុកចិត្តជឿជាក់លើខ្លួនឯង រកប្រាក់ចំណូលខ្លួនឯង រៀនជំនាញច្បាស់លាស់ រៀនពីផ្នែកលើខ្លួនឯង ហើយអ្វីដែលសំខាន់បំផុត គឺហ៊ានបញ្ចេញមតិរបស់ខ្លួន។ ចូរកុំខ្លាចក្នុងការរស់នៅ។"



Chan Leakhena SO



Hoy SREYNOV

Ms Sreynov Hoy is not only a renowned expert on fish farming. She is also a feminist and a strong advocate for women working in the field. In her role, Hoy supports local and international fish farming trainers. But beyond this work, one cause is particularly close to her heart: the defence of gender equality and the professional empowerment of women.

‘I want to see more women trained, empowered, better recognised in the workplace and in society,’ says Ms Hoy, ‘We need to fight against gender stereotypes that dictate which jobs can be done by women and which by men.’

Ms Hoy’s approach to her work is not only technical. It is not only about spreading the science of sustainable fish farming practices. It is also about pushing and supporting women’s voices in a male-dominated industry, challenging and transforming its old gender norms and work culture. She empowers the marginalised women who want to do this work. She helps them develop their identity and deepen their self-esteem.

‘I want women to stand up for themselves, so that in the future they can become independent, and not only depend on their husbands or families.’

AFD, alongside the European Union, is supporting the aquaculture sector and the role of women in this sector via a €25M project. More broadly, AFD is mobilizing more than €110M for projects in the agricultural sector in Cambodia with the aim of to support a greater role for women at all levels (cooperatives, basin associations, provincial governance).

‘Don’t let your fear be your barrier. Don’t think about the norm anymore. Women should open the way for themselves now. They should bring their ideas into the discussion to build a better, more equal world.’

Mme Sreynov Hoy n'est pas seulement une experte renommée en matière d'aquaculture. C'est aussi une féministe, qui défend avec ardeur la cause des femmes dans ce domaine. Dans le cadre de ses fonctions, Mme Hoy soutient les formateurs locaux et internationaux en aquaculture. Mais au-delà de ce travail, une cause lui tient particulièrement à cœur : la défense de l'égalité des sexes et l'évolution professionnelle des femmes.

« Je veux voir plus de femmes formées, autonomes, mieux reconnues sur le lieu de travail et dans la société », explique Mme Hoy. « Nous devons lutter contre les stéréotypes sexistes qui dictent quels emplois peuvent être occupés par des femmes et quels autres par des hommes. »

អ្នកស្រី ហូយ ស្រីនៅ មិនត្រឹមតែជាអ្នកជំនាញខាងចិញ្ចឹមត្រីដ៏ល្បីម្នាក់នោះទេ អ្នកស្រីក៏ជាសកម្មជនស្រី និងជាអ្នកតស៊ូសិទ្ធិយ៉ាងខ្លាំងក្លា សម្រាប់ស្រីធ្វើការក្នុងវិស័យនេះ។ ក្នុងតួនាទីបច្ចុប្បន្ន អ្នកស្រីបានគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងដល់គ្រូបង្ហាត់ចិញ្ចឹមត្រីក្នុងស្រុក និងក្រៅស្រុក លើសពីនេះទៅទៀត មានមូលហេតុមួយដែលបានជំរុញទឹកចិត្តអ្នកស្រីឱ្យកាន់តែខ្លាំងនោះគឺ៖ ការការពារសមភាពយេនឌ័រ និងការពង្រឹងជំនាញរបស់ស្រីក្នុងវិស័យកសិកម្ម។

អ្នកស្រី ស្រីនៅ បានមានប្រសាសន៍ថា៖ "ខ្ញុំចង់ឃើញស្រីកាន់តែច្រើនឡើងទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាល ទទួលបានសិទ្ធិអំណាចពេញលេញ និងមានការទទួលស្គាល់កាន់តែប្រសើរឡើងទាំងនៅក្នុងកន្លែងធ្វើការ និងក្នុងសង្គម។ យើងត្រូវប្រឡូកប្រឡាំងនឹងផ្នត់គំនិតដែលបានកំណត់ទុកមុនថាការងារណាដែលស្រីគួរតែធ្វើ និងការងារណាដែលបុរសគួរតែធ្វើ"។

L'approche de Mme Hoy dans son travail n'est pas seulement technique. Il ne s'agit pas seulement de faire connaître les pratiques d'aquaculture durable. Il s'agit aussi de faire entendre la voix des femmes dans un secteur dominé par les hommes, de remettre en question et de transformer des normes et une culture du travail obsolètes. Elle soutient les femmes marginalisées qui veulent travailler dans ce domaine. Elle les aide à développer leur identité et à renforcer leur estime de soi.

« Je veux que les femmes se défendent, pour qu'à l'avenir elles puissent être indépendantes, et ne pas dépendre uniquement de leur mari ou de leur famille ».

គោលដៅរបស់អ្នកស្រី ស្រីនៅ ចំពោះការងាររបស់គាត់គឺមិនត្រឹមតែផ្នែកបច្ចេកទេសប៉ុណ្ណោះទេ ហើយក៏មិនត្រឹមតែជាការផ្សព្វផ្សាយតាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រនៃការអនុវត្តការចិញ្ចឹមត្រីប្រកបដោយនិរន្តរភាពប៉ុណ្ណោះទេ តែជាការជំរុញ និងគាំទ្រសំឡេងរបស់ស្រីនៅក្នុងឧស្សាហកម្មមួយដែលគ្រប់គ្រងដោយបុរសដែលមានឧបសគ្គជាច្រើន និងមានការផ្លាស់ប្តូរបទដ្ឋានយេនឌ័រ និងវប្បធម៌ការងារតាមបែបចាស់គំរិលកន្លងមក។ អ្នកស្រីតែងតែជំរុញ និងផ្តល់អំណាចដល់ស្រីក្រីក្រដែលចង់ធ្វើការងារនេះនិងជួយពួកគេស្វែងរក និងកំណត់អត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន និងបង្កើនការគោរពខ្លួនឯងឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ។

"ខ្ញុំចង់ឱ្យស្រីក្រោកឈរឡើងដើម្បីខ្លួនឯងនាពេលអនាគត នោះពួកគេនឹងក្លាយជាបុគ្គលឯករាជ្យដោយមិនបាច់ពឹងផ្អែកលើប្តីឬគ្រួសាររបស់គេទាំងស្រុងនោះទេ"។

L'AFD, aux côtés de l'Union européenne, soutient le secteur de l'aquaculture et la place des femmes dans ce secteur à travers un projet de 25 M€. De manière plus large, l'AFD mobilise plus de 110 M€ de projets dans le secteur agricole au Cambodge avec la volonté continue de soutenir une plus grande place des femmes, à tous niveaux (coopératives, associations de bassin, gouvernance provinciale).

« Ne laissez pas la peur vous entraver. Ne pensez plus aux normes. Les femmes peuvent définir leur propre voie. Elles peuvent contribuer aux dialogues, apporter leurs idées pour construire un monde meilleur et plus égalitaire. »

AFD រួមនិងសហភាពអឺរ៉ុប ពិតជាមានមោទនភាពក្នុងការគាំទ្រដល់ការពង្រឹងសិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីក្នុងវិស័យវារីវ័យកម្ពុជា តាមរយៈការផ្តល់មូលនិធិចំនួន ២៥ លានអឺរ៉ូនៅក្នុងវិស័យនេះ។

"ចូរកុំចាត់ទុកការភ័យខ្លាចរបស់អ្នកថាជាឧបសគ្គអោយសោះ! ចូរកុំគិតអំពីផ្នត់គំនិតចាស់គំរិតទៅទៀតអី! ស្ត្រីគួរតែបើកផ្លូវសម្រាប់ខ្លួនឯងចាប់ពីឥឡូវនេះទៅ។ ចូរនាំយកគំនិតរបស់អ្នកដាក់ទៅក្នុងកិច្ចពិភាក្សាដើម្បីកសាងសង្គមមួយដែលល្អប្រសើរ និងស្មើភាពជាងមុន"។







Sorya CHAN

Surrounded by bright-coloured toys and bouncing two-year-olds, Sorya Chan knows first-hand that creating a culture of gender equality must start at the youngest age. Ms Chan is the Director of Kidora International Child Care Center, an innovative early childhood education centre developed by the solidarity association Planète Enfants & Développement (PE&D), which empowers the children it welcomes with progressive, human-centred and gender-equal learning—an approach that involves the whole family, moms and dads, too. Under Ms Chan’s social justice-lead direction, Kidora is driven by a mission not only to nurture its children, but also to liberate the lives of its mothers, who face systemic ‘obstructions to employment’ and the demands of child care.

Kidora is developing a new generation of families where boys and girls are engaged and enriched equally, where fathers learn to actively support their children and wives, and where mothers are able to achieve the freedom and security they need to ‘find their life goals, improve their employability, boost their confidence and leave a more rewarding life’.

‘I strongly believe that in 5–10 years, women’s voices will be powerful. They won’t be forced to give up their jobs because of children at home. They will be enabled to achieve their own empowerment, to develop plans to make positive and productive life choices and decisions in the future,’ says Ms Chan.

AFD is proud to support, through its NGO program, initiatives like PE&D’s Kidora International Child Care Center that foster employment and build a commitment to gender equality from the earliest possible age.

Entourée de jouets colorés et d'enfants qui courent partout, Sorya Chan sait pertinemment que la création d'une culture de l'égalité des sexes doit commencer dès le plus jeune âge. Mme Chan est la directrice du Kidora International Child Care Center, un centre innovant d'éducation pour la petite enfance mis en place par l'association de solidarité Planète Enfants & Développement (PE&D), qui donne aux enfants qu'il accueille un apprentissage progressif, centré sur l'humain et l'égalité des sexes — une approche qui implique toute la famille, les mamans et les papas également.

Sous la direction de Mme Chan, sensibilisée à la justice sociale, Kidora a pour mission non seulement de contribuer à l'éducation des enfants,

mais aussi de libérer les mères qui sont confrontées à des obstacles systémiques à l'emploi dont les contraintes de garde d'enfants.

Kidora développe une nouvelle génération de familles où les garçons et les filles sont impliqués et éduqués de la même manière, où les pères apprennent à soutenir activement leurs épouses et leurs enfants, et où les mères peuvent jouir de la liberté et de la sécurité dont elles ont besoin pour *« atteindre leurs objectifs, améliorer leur employabilité, renforcer leur confiance et mener une vie plus enrichissante. »*

« Je suis profondément convaincue que dans 5 à 10 ans, la voix des femmes sera prépondérante. Elles ne seront plus obligées d'abandonner

ហ៊ុមព័ទ្ធដោយប្រដាប់ប្រដារក្នុងលេងពណ៌ភ្លឺៗ និងក្មេងអាយុ២២ឆ្នាំកំពុងតែលោតចុះឡើង កញ្ញា ចាន់ សុរិយា ដឹងមុនគេថាការបង្កើតវប្បធម៌សមភាពយេនឌ័រត្រូវចាប់ផ្តើមតាំងពីវ័យក្មេង។ កញ្ញា សុរិយា គឺជានាយកនៃអង្គការ Kidora International ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលអប់រំកុមារតូចប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិត ហើយត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយសមាគមន៍អង្គការ Planète Enfants & Développement ដែលផ្តោតទៅលើការពង្រឹងអំណាចដល់កុមារឱ្យមានភាពរីកចម្រើន ទទួលបានការរៀនសូត្រដោយស្មើភាពគ្នារវាងកុមារា និងកុមារីដែលជាវិធីសាស្ត្រមួយតម្រូវអោយមានការចូលរួមពីគ្រួសារ ម្តាយ និងឪពុកផងដែរ។ ក្រោមការដឹកនាំតាមបែបជំរុញឱ្យមានយុត្តិធម៌សង្គមរបស់កញ្ញា ចាន់ សុរិយា ស្ថាប័នថែទាំកុមារតូច Kidora មានបេសកកម្មមិនត្រឹមតែចិញ្ចឹមបីបាច់កុមារតូចៗប៉ុណ្ណោះទេ តែថែមទាំង

ជួយសម្រាលបន្ទុកអ្នកម្តាយដែលប្រឈមមុខនឹង "ឧបសគ្គក្នុងការទៅបំពេញការងារ" និងតម្រូវការជាប្រចាំ "សេវាថែទាំកុមារដោយឥតគិតថ្លៃ"។ Kidora International កំពុងបង្កើតគ្រួសារជំនាន់ថ្មីដែលក្មេងប្រុស និងក្មេងស្រីអាចចូលរួមពេញលេញ និងមានភាពស្មើគ្នាដែលឪពុកនឹងគាំទ្រកូនៗ និងភរិយាឱ្យបានពេញទំហឹង និងជាកន្លែងដែលអ្នកម្តាយអាចទទួលបានសេរីភាព និងសុវត្ថិភាពក្នុង "ការស្វែងរកគោលដៅជីវិតរបស់ពួកគាត់ឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង និងមានការងារធ្វើសមរម្យដែលអាចបង្កើនទំនុកចិត្តកាន់តែខ្ពស់ និងដឹកនាំជីវិតអោយកាន់តែល្អប្រសើរ"។

"ខ្ញុំជឿជាក់យ៉ាងមុតមាំថាក្នុងរយៈពេល ៥ ទៅ១០ឆ្នាំទៀត សម្លេងស្ត្រីនឹងមានឥទ្ធិពលកាន់តែប្រសើរ។ ពួកគេនឹងមិនត្រូវបង្ខំចិត្តបោះបង់ការងារ



leur emploi à cause des enfants à la maison. Elles seront en mesure d'être autonomes, d'élaborer des plans pour faire des choix de vie et prendre des décisions positives et productives », déclare Mme Chan.

L'AFD est fière de soutenir, par le biais de son dispositif d'appui aux ONG, des initiatives comme le Kidora International Child Care Center de PE&D qui favorisent l'emploi des femmes et permettent un engagement pour l'égalité des sexes dès le plus jeune âge.

ដោយសារតែត្រូវថែរក្សាកូននៅផ្ទះនោះទេ។ ពួកគេនឹងអាចមានជម្រើស និងសិទ្ធិអំណាចពេញលេញក្នុងការបង្កើតផែនការជីវិតប្រកបដោយភាពវៃមាន និងផលិតភាពនាពេលអនាគត។ កញ្ញា ចាន់ សូរិយា ជានាយកមជ្ឈមណ្ឌលកុមារ Kidora International។

AFD ពិតជាមានមោទនភាពក្នុងការគាំទ្រនូវគំនិតផ្តួចផ្តើមរបស់ PE & D's Kidora International ដែលបានបន្តលើកស្ទួយ និងផ្តល់ឱកាសថ្មីៗដើម្បីជួយអោយស្ត្រីអាចផ្តល់អំណាចឱ្យខ្លួនឯង និងបង្កើនការប្តេជ្ញាចិត្តចំពោះការបញ្ចៀបសមភាពយេនឌ័រតាំងពីកុមារភាព។



Sorya CHAN



Thyda THAUNG

If you have never seen a powerful, feminist entrepreneur and CEO in this normally male-dominated industry, then you need to meet Ms Thyda Thaung and visit Thaung Enterprise.

Nestled in the seaside heart of Kampot, Ms Thaung runs the family business that not only yields the highest quality and most delicious salt products available, but also opens doors for marginalised women.

This work is not easy. As a young and pioneering woman and leader, Ms Thaung faces systemic gender inequality steeped in a social and economic reality. Her greatest business challenge is the patriarchal mindset:

‘In the sector’s governance, associations or communities, men are the ones who decide everything and women are just considered as followers, playing a small part and supporting them,’ explains Thyda. ‘There are no women at decision-making levels. This is a problem that we face in reality.’

As a young, self-made female entrepreneur in rural Cambodia, Ms Thaung knows that breaking barriers is not only the work of women leaders like herself. It is the work of all women. Determination and persistence to overcome stereotypes and discrimination is the inescapable reality of all women at work, whether they are running the company or cultivating the product in the field. Ms Thaung tries to build a culture of women empowerment at work.

‘Sometimes I think I am just a farmer. But then I see myself for who I am, hiring women to work in the salt industry, promoting them to work. Women need encouragement, and luckily I always had that. But how about women who don’t get the support they need?’

AFD is proud to work with entrepreneurs and women like Ms Thyda Thaung who are leading the movement for the recognition and development of Geographical Indications (GI) around the world. In Southeast Asia, a dedicated GI regional project amounting 3M€ is undergoing.

‘This is my motivation to carry on the journey. I can help women to rise up at work.’

Si vous n'avez jamais vu une entrepreneure et cheffe d'entreprise apporter ses valeurs féministes dans un secteur dominé par les hommes, alors vous devez rencontrer Mme Thyda Thuang et visiter Thuang Enterprise.

Nichée au cœur de Kampot, proche de la mer, Mme Thuang dirige l'entreprise familiale qui produit à la fois des produits dérivés du sel d'excellente qualité, mais ouvre également des portes aux femmes marginalisées.

Ce n'est pas de tout repos. En tant que jeune femme pionnière et leader dans son secteur, Mme Thuang est confrontée à une inégalité systémique entre les sexes ancrée dans la réalité sociale et économique de sa région. Son plus grand défi professionnel est de lutter contre les mentalités patriarcales qui règnent dans son environnement de travail :

ប្រសិនបើអ្នកមិនធ្លាប់ឃើញដំណើរការផលិតអំបិលតាមបែបធម្មជាតិតាំងពីដំណាក់កាលដំបូងទេនោះ អ្នកគួរតែជួបជាមួយកញ្ញា ថុង ធីតា ហើយប្រសិនបើអ្នកមិនធ្លាប់ឃើញសហគ្រិន និងជានាយកប្រតិបត្តិស្ត្រីវ័យក្មេង ដ៏មានឥទ្ធិពលម្នាក់នៅក្នុងឧស្សាហកម្មដែលជាធម្មតាគ្រប់គ្រងដោយបុរសទេនោះ អ្នកក៏គួរតែជួបជាមួយកញ្ញា ថុង ធីតា និងទៅទស្សនាសហគ្រាសថុងផងដែរ។

ស្ថិតនៅចំណុចកណ្តាលនៃតំបន់មាត់សមុទ្រនៃខេត្តកំពត កញ្ញា ថុង ធីតា បានបើកអាជីវកម្មជាលក្ខណៈគ្រួសារដោយមិនត្រឹមតែផលិតអំបិលដែលមានគុណភាពខ្ពស់ និងរសជាតិឆ្ងាញ់នោះទេ តែកញ្ញាបានផ្តល់ឱកាសការងារដល់ស្ត្រីដែលមានជីវភាពខ្វះខាតជាច្រើនរូប។

ការងារទាំងនេះមិនងាយស្រួលនោះទេ។ ក្នុងនាមជាសហគ្រិនស្ត្រី ជាអ្នកគ្រួសារត្រាយផ្លូវ និងជាអ្នកដឹកនាំវ័យក្មេង កញ្ញា ធីតា ប្រឈមមុខនឹងវិសមភាពយេនឌ័រជាប្រព័ន្ធជាច្រើនរួមទាំងនៅក្នុងតថភាពសង្គម និងសេដ្ឋកិច្ច។ បញ្ហាប្រឈមក្នុងមុខជំនួញដ៏ធំបំផុតរបស់កញ្ញាគឺផ្គត់ផ្គង់

« Dans la gouvernance du secteur, les associations ou les communautés, ce sont les hommes qui décident de tout et les femmes ne sont considérées que comme des suiveuses, jouant un rôle limité et soutenant les directives venant des hommes », explique Thyda. « Il n'y a pas de représentation des femmes au niveau décisionnel. C'est un problème que nous rencontrons au quotidien. »

En tant que jeune femme, chef d'entreprise autodidacte, et installée dans les zones rurales du Cambodge, Mme Thuang sait que pour faire tomber les barrières, toutes les femmes doivent être impliquées — et pas seulement celles qui occupent des postes à responsabilité. La détermination à surmonter les stéréotypes et à combattre les discriminations sont la réalité incontournable de toutes les femmes au travail, qu'elles dirigent une entreprise ou travaillent dans les champs. Mme Thuang cherche à construire une nouvelle culture d'émancipation des femmes au travail.

ដែលបានកំណត់ និងដែលឱ្យតំលៃលើបុរសជាធំនៅក្នុងកន្លែងធ្វើការដែលភាគច្រើនជាស្ត្រី៖ "បើនិយាយពីភាពជាអ្នកដឹកនាំក្នុងស្ថាប័ន សមាគម ឬសហគមន៍ បុរសគឺជាអ្នកសម្រេចចិត្តគ្រប់យ៉ាង ហើយស្ត្រីគ្រាន់តែត្រូវបានគេចាត់ទុកជាអ្នកដើរតាមពីក្រោយ ចូលរួមចំណែកតូចមួយ និងចាំគាំទ្របុរសប៉ុណ្ណោះ"។ កញ្ញា ធីតា ពន្យល់ទៀតថា៖ "គ្រប់ទទួលនាទីទាំងអស់ដែលអាចសម្រេចចិត្តបានគឺជាបុរស។ នេះជាបញ្ហាដែលយើងកំពុងប្រឈមមុខនឹងការពិតជាកំស្មែងរាល់ថ្ងៃ"។

ក្នុងនាមជាសហគ្រិនស្ត្រីវ័យក្មេងដែលបង្កើតឡើងដោយខ្លួនឯងនៅទីជនបទក្នុងប្រទេសកម្ពុជា កញ្ញា ធីតា ដឹងថាការជំនះនូវរាល់ឧបសគ្គផ្សេងៗ មិនមែនតែជាតួនាទីរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំជាស្ត្រីដូចរូបនាងប៉ុណ្ណោះទេ តែក៏ជាការងាររបស់ស្ត្រីគ្រប់ៗរូបផងដែរ។ ការតាំងចិត្ត និងការតស៊ូដើម្បីជម្នះនូវផ្នត់គំនិតចាស់គំរិល និងការរើសអើង គឺជាការពិតមួយដែលមិនអាចជៀសផុតបានរបស់ស្ត្រីទាំងអស់នៅកន្លែងធ្វើការ មិនថាពួកគេកំពុងដំណើរការអាជីវកម្ម ឬដំណើរការផលិតនៅក្នុងវិស័យនោះទេ។ កញ្ញា ធីតាកំពុងព្យាយាមកសាងវប្បធម៌ការងារថ្មីមួយដែលស្ត្រីជំរុញលើកទឹកចិត្ត និងផ្តល់ឱកាសដល់ស្ត្រី។



« Parfois, je pense que je ne suis qu'une agricultrice. Mais ensuite, je me vois telle que je suis, embauchant des femmes pour travailler dans l'industrie du sel, les poussant à travailler. Les femmes ont besoin d'être encouragées, et heureusement, je l'ai toujours été. Mais qu'en est-il des femmes qui ne reçoivent pas le soutien dont elles ont besoin ? »

L'AFD est fière de travailler avec des entrepreneures et des femmes comme Mme Thyda Thaung qui font avancer la reconnaissance et le développement des indications géographiques (IG) dans le monde. En Asie du Sud-Est, un projet régional dédié aux IG d'un montant de 3 M€ en subvention est en cours.

« C'est ce qui me motive à poursuivre ce périple. Je peux aider des femmes à s'élever et s'émanciper par le travail. »

"ពេលខ្លះខ្ញុំគិតថា ខ្ញុំគ្រាន់តែជាកសិករម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ! ប៉ុន្តែបន្ទាប់មក ខ្ញុំយល់ច្បាស់ថាខ្លួនឯងជានរណា ខ្ញុំចាប់ផ្តើមជ្រើសរើសស្រ្តីឱ្យចូលបម្រើការងារក្នុងឧស្សាហកម្មអំបិល និងជំរុញឱ្យពួកគេធ្វើការ។ ខ្ញុំដឹងថាមនុស្សស្រីពិតជាត្រូវការ ការលើកទឹកចិត្ត ហើយសំណាងណាស់ដែលខ្ញុំចូលចិត្តធ្វើរឿងទាំងនេះ ប៉ុន្តែ តើមានរឿងអ្វីកើតឡើងចំពោះស្រ្តីដែលមិនបានទទួលការគាំទ្រដូចដែលពួកគេត្រូវការនោះ?"។

AFDពិតជាមានមោទនភាពក្នុងការធ្វើការជាមួយសហគ្រិនស្រ្តីវ័យក្មេងដូចជាកញ្ញា ថូង ធីតា ដែលកំពុងដឹកនាំ និងលើកស្ទួយចលនាការទទួលស្គាល់ម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រ (GI) ជុំវិញពិភពលោក។ នៅតំបន់អាស៊ីអាគ្នេយ៍ គម្រោងម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រក្នុងតំបន់ (GI) នេះមានទឹកប្រាក់ ៣លានអឺរ បាននឹងកំពុងដំណើរការ។

"នេះជាកម្លាំងចិត្តរបស់ខ្ញុំក្នុងការបន្តដំណើរទៅមុខ។ ខ្ញុំអាចជួយស្រ្តីជាច្រើនឱ្យក្រោកឈរឡើងនៅកន្លែងធ្វើការ"។



Thyda THAUNG



Malika OK

When Malika reflects on what prevents women's empowerment, she sees the cultural barriers. She cites the norms that limit the kinds of work Cambodian women think they can do and the kind of people they think they can become.

Her reflection takes her back to her own experience as a woman, and to her own commitments, with AFD, to remove these barriers and contribute to a fairer world, through numerous development, vocational training and social protection projects.

'Typical training curricula in vocational work struggles in its relevance to and engagement with women. It goes deep into the ground of our tradition, the mindset that women should not get technical training in areas such as mechanics, simply because they are women,' says Malika. 'People think it's not clean work, so women should not be interested in pursuing this kind of training. The vocational training we support along with the Asian Development Bank is different: we actively encourage women and their families to consider the power of this kind of training and these kinds of skills for women.'

However, Malika's view of the workplace is not just a reflection. She projects her own struggle for equality in the projects she follows. She advocates for recognition of Cambodian women's work, for equal pay, for access to health care and retirement, and for fair distribution of all the domestic work that women are expected to do when they return from their jobs.

'Inequality is almost an expectation when it comes to women. This makes women hesitant to face all the challenges they have to encounter if they want to take on a career.'

This job never ends. When Malika looks into the future, she knows that there is so much more to be done for women who work in Cambodia, not only by supporting their entry in the labour force, but ultimately, to support their rise to leadership there. As a rare next generation leader herself, she knows that the next step for women at work is 'up'.

Khmer women still face so many social barriers that men do not. Even when they get a chance to pursue their education, obtain a good skill for the market work, we notice that leadership roles at institutions and most organisations in Cambodia are still led by men.

AFD is honoured to have Malika Ok in its ranks. We are determined to help create a world where Malika can see thousands of women like her in the mirror—leading the country to a future where all women are free to work in any field they can imagine.

Lorsque Malika réfléchit à ce qui empêche l'autonomisation des femmes au Cambodge, elle pense aux obstacles culturels. Elle cite les normes sociales qui limitent le type de métier dont les femmes cambodgiennes peuvent rêver et les contraignent dans leur évolution personnelle.

Sa réflexion la ramène à sa propre expérience de femme, et à ses propres engagements, en tant que chargée de projets à l'AFD, pour lever ces barrières et contribuer à un monde plus juste, à travers de nombreux projets de développement dans le secteur de la formation professionnelle et de la protection sociale.

« Les programmes de formation professionnelle classiques manquent de pertinence et d'engagement vis-à-vis des femmes » d'après Malika Ok.

« Ils sont profondément ancrés dans nos traditions, dans l'idée que les femmes ne devraient pas recevoir de formation technique dans des domaines comme la mécanique, simplement parce qu'elles sont des femmes. Les gens pensent que ce n'est pas un travail propre et que les

femmes ne devraient donc pas être intéressées par ce type de formation. Les programmes de formation professionnelle, que nous soutenons en cofinancement avec la Banque asiatique de développement, sont différents : nous encourageons activement les femmes et leurs familles à considérer l'intérêt de ce type de formation et de ces compétences. »

Malika projette son engagement pour l'égalité dans les projets qu'elle suit. Elle plaide pour une reconnaissance du travail des femmes cambodgiennes, pour l'égalité des salaires, pour l'accès aux soins de santé, à la retraite et pour la répartition équitable de toutes les tâches domestiques que les femmes sont aujourd'hui censées accomplir lorsqu'elles rentrent du travail.

« Les inégalités sont presque une habitude lorsqu'il s'agit des femmes. Cela les rend hésitantes face à tous les défis qu'elles doivent relever si elles veulent entreprendre une carrière. »

Ce travail ne s'arrête jamais. Lorsque Malika se projette dans l'avenir, elle reconnaît qu'il y a encore beaucoup à faire pour les femmes qui

នៅពេលអ្នកស្រី ឌីក ម៉ាលីកា ឆ្លុះបញ្ចាំងពីអ្វីដែលរារាំងដល់ការពង្រឹង អំណាចរបស់ស្រ្តី អ្នកស្រីមើលឃើញពីរនាំងដែលកំណត់ដោយសង្គម ដូចជាប្រពៃណីមួយដែលកំណត់ប្រភេទការងារដែលស្រ្តីខ្មែរគួរធ្វើ ជាជាង ស្វែងយល់ថា តើពួកគេចង់ធ្វើការបែបណា នាពេលអនាគត។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងខាងលើនេះ ផ្អែកលើបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួនក្នុងនាមជាស្រ្តី និង ការសិក្សាមួយចំនួន អ្នកស្រីមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ រួមជាមួយទីភ្នាក់ងារបារាំង សម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ (AFD) ដើម្បីជំនះនូវរាល់ឧបសគ្គទាំងនេះ និងចូលរួម ចំណែកធ្វើឱ្យសង្គមមួយកាន់តែមានភាពយុត្តិធម៌ តាមរយៈកម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍ នានា ដូចជាការបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដើម្បីទទួលបានការងារសមរម្យ និង ការទទួលបានរបបសន្តិសុខសង្គមជាដើម។

"កន្លងមកការទទួលយកជំនាញបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈនៅតែមានឧបសគ្គ ចំពោះស្រ្តី ដោយសារតែទំនៀមទម្លាប់របស់ប្រជាជនយើង ផ្គត់ផ្គង់ដែល ស្រ្តីមិនគួររៀនផ្នែកបច្ចេកទេសទេ ឧទាហរណ៍ដូចជាការងារមេកានិក ជាដើម ពីព្រោះវាប្រហាក់ប្រហែលនឹងកខ្វក់ ហើយមិនសក្តិសមចំពោះស្រ្តីទេ"។ ផ្ទុយទៅវិញ គម្រោងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈដែល AFD សហការណ៍ជាមួយ ដៃគូហិរញ្ញប្បទានរបស់យើង ADB បានលើកទឹកចិត្ត និងជម្រុញយ៉ាងសកម្ម ដល់យុវតី និងក្រុមគ្រួសារឱ្យយល់ពីការផ្តល់តម្លៃ និងការទទួលយកការ

បណ្តុះបណ្តាលជំនាញច្បាស់លាស់ទៅតាមចំណង់ចំណូលចិត្ត និងឱកាស ការងារសម្រាប់ពួកគេ។ នេះជាការលើកឡើងរបស់អ្នកស្រី ម៉ាលីកា។

យ៉ាងណាមិញ ទស្សនៈរបស់អ្នកស្រី ចំពោះកន្លែងធ្វើការមិនមែនគ្រាន់តែជាការ ឆ្លុះបញ្ចាំងមួយនោះទេ។ អ្នកស្រីបង្ហាញពីការព្យាយាមដើម្បីផ្តល់ឱកាស និង ទទួលបានសមភាពយេនឌ័រនៅគ្រប់គម្រោងដែលអ្នកស្រីទទួលបានបន្ទុក។ នៅក្នុង ជីវិតការងារ អ្នកស្រីបានចូលរួមស្វ័យគិតឱ្យមានការទទួលស្គាល់ភាពស្មើគ្នារវាង បុរសនិងស្រ្តី ការទទួលបានប្រាក់កំរៃស្មើគ្នាចំពោះការងារដូចគ្នា ទទួលបាន របបថែទាំសុខភាពរួមទាំងអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗនៅពេលស្រ្តីមានផ្ទៃពោះ និង សម្រាកលំហែមាត់ភាព និងរបបសោធននិវត្តន៍ជាដើម ក៏ដូចជាជំរុញអោយ បុរសចេះជួយធ្វើការងារផ្ទះ ជាជាងការរំពឹងថា ស្រ្តី នឹងត្រូវទទួលបន្ទុកការងារ ទាំងអស់នោះ បន្ទាប់ពីពួកគេត្រឡប់ពីកន្លែងការងារវិញ។

"វិសមភាពគឺស្ទើរតែក្លាយជាការរំពឹងទុក នៅពេលនិយាយអំពីស្រ្តី។ កត្តានេះ បានធ្វើឱ្យស្រ្តីភាគច្រើនស្ទាក់ស្ទើរក្នុងការប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាទាំងឡាយ ដែលពួកគេនឹងត្រូវជួបប្រទះ ប្រសិនបើពួកគេចង់ចាប់យកអាជីពជាក់លាក់"។

ការងារទាំងនេះងាយចប់ទេ! នៅពេលដែលអ្នកស្រីម៉ាលីកា ក្រឡេកមើលទៅ អនាគត អ្នកស្រីដឹងថានៅមានរឿងជាច្រើនទៀតដែលនឹងត្រូវធ្វើសម្រាប់



travaillent au Cambodge, non seulement en soutenant leur entrée dans la vie active, mais aussi en les aidant à accéder à des postes de direction. En tant que leader de la prochaine génération, elle sait qu'il y a encore de nombreuses marches à gravir pour y arriver.

Les femmes cambodgiennes sont encore confrontées à de nombreuses contraintes sociales que les hommes n'ont pas. Même lorsqu'elles ont eu la chance de poursuivre des études, d'acquérir des compétences reconnues et de travailler, les rôles de direction dans les institutions et dans la plupart des organisations au Cambodge restent tenus par des hommes.

L'AFD est honorée de compter dans ses rangs Malika Ok. Nous sommes déterminés à contribuer à la création d'un monde où Malika pourra voir des milliers de femmes comme elle dans le miroir — menant le pays vers un avenir où toutes les femmes sont libres de travailler où bon leur semble, dans les fonctions dont elles auront rêvé.

ស្រ្តីនៅកម្ពុជា គឺមិនត្រឹមតែគាំទ្រដល់ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញដល់ពួកគេប៉ុណ្ណោះទេ តែត្រូវជំរុញ និងលើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យមានសមត្ថភាព និងមានឱកាសទទួលបានតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំផងដែរ។ ក្នុងនាមជាមន្ត្រីគ្រប់គ្រងគម្រោងជំនាន់ក្រោយមួយរូប អ្នកស្រីដឹងថាជំហានបន្ទាប់សម្រាប់ស្រ្តីដែលកំពុងធ្វើការ គឺ "ត្រូវទៅមុខជានិច្ច" ឆ្ពោះទៅឱ្យដល់កន្លែងដែលពួកយើងអាចជំនះរាល់ឧបសគ្គទាំងឡាយដែលរារាំងដល់ភាពជោគជ័យរបស់យើង។

"ស្រ្តីខ្មែរជាច្រើននៅតែប្រឈមមុខនឹងឧបសគ្គសង្គមនានាដែលប្រសិនបើបងប្អូន។ ទោះបីជាពួកគេមានឱកាសបន្តការសិក្សា ទទួលបានជំនាញល្អៗសម្រាប់ទីផ្សារ និងប្រលូកក្នុងវិស័យការងារក៏ដោយ យើងសង្កេតឃើញថាតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំនៅតាមស្ថាប័ន និងអង្គភាពក្នុងប្រទេសកម្ពុជាភាគច្រើនជាបុរស"។

AFD ពិតជាមានក្តីសោមនស្សដែលបានទទួលអ្នកស្រី ឌីក ម៉ាលីកា ចូលរួមបម្រើការងារជាមួយពួកយើងក្នុងតួនាទីមួយដែលបានបន្តជំរុញយ៉ាងសកម្មនៅពីក្រោយការអនុវត្តគម្រោងជាច្រើនរបស់យើងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា។ យើងតាំងចិត្តចូលរួមជួយបង្កើតសង្គមមួយដែលអ្នកស្រី ម៉ាលីកា នឹងក្លាយជាគំរូដល់ស្រ្តីរាប់ម៉ឺននាក់ និងចូលរួមដឹកនាំប្រទេសទៅកាន់អនាគតមួយដែលអាចអោយស្រ្តីមានសេរីភាពទទួលយកការងារគ្រប់ប្រភេទដែលពួកគេប្រាថ្នាផងដែរ។



Malika OK



Srey PHENG

Women employed in private households, like Srey Pheng, have been invisible and ignored for years. Informal women workers of all kinds, from housekeepers to street vendors and tuk-tuk drivers face some of the most deep-seated gender inequality problems there are. Discriminatory and unstable incomes, vocational and personal safety issues and lack of social protections are systemic, a reality that is not unknown to Ms Pheng:

‘People need to understand the hardship women face in this kind of work. The discrimination. The anger we face from so many of our bosses. They say, “You are just a maid.” They call us “servant”. It is almost like they think we are a lower caste.’

Fortunately, as a member of the IDEA (Independent Democratic Informal Economy Association), housekeeper and nanny, Srey Pheng has found a champion for the rights she lacks, as do thousands of women like her in Cambodia and millions around the world.

‘Being a member of IDEA helps me so much. The gender empowerment training I received there has made me braver, more confident in demanding my rights and advocating for myself. I wish more women like me could have this kind of advocate on their side.’

With IDEA by her side, Ms Pheng has come to know the value of her work, its importance for the families she works with and for society as a whole. She has learned that it is OK to raise her voice and advocate for other hard-working women in the informal sector:

‘I want men to know that they need to stop carrying the mindset of the older generation. Men should learn how to take household responsibilities. They should value the work of women. They should stop pressuring women, stop expecting them to serve. Men should learn how to contribute to the household and grow.’

AFD is grateful for the confident voice that Srey Pheng has cultivated at IDEA and proud to support this important initiative that touches the lives of so many women every day.

Les femmes employées chez les particuliers, comme Srey Pheng, ont été invisibles et ignorées pendant des années. Les travailleuses du secteur informel, qu'il s'agisse des femmes de ménage, des vendeuses de rue ou des conductrices de tuk-tuk, sont confrontées à des problèmes d'inégalité de genre profonds. Les revenus discriminatoires et instables, les problèmes de sécurité et le manque de protection sociale sont une réalité que Mme Pheng connaît bien :

« Les gens doivent comprendre les difficultés auxquelles les femmes sont confrontées dans ce type de travail. La discrimination. La colère que nous subissons de la part de tant de nos patrons. Ils disent : "Vous n'êtes qu'une bonne". Ils nous appellent "servante". C'est presque comme s'ils pensaient que nous étions d'une caste inférieure. »

Heureusement, en tant que membre de l'IDEA (Association indépendante et démocratique de l'économie informelle), Srey Pheng, femme de ménage et nourrice, a pu bénéficier de l'appui d'un

ស្រ្តីដែលបំរើការងារតាមផ្ទះ ដូចជាអ្នកស្រី ផេង ស្រី ត្រូវបានគេមើលរំលង និងមិនអើពើអស់រយៈពេលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ។ កម្មការិនីក្រៅប្រព័ន្ធ នៅគ្រប់វិស័យ រាប់ចាប់ពីអ្នកបំរើការងារតាមផ្ទះរហូតដល់អ្នកលក់ដូរតាម ដងផ្លូវ និងអ្នករត់ម៉ូតូកង់បី បានប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាវិសមភាពយេនឌ័រយ៉ាង ខ្លាំងក្លា។ ការរើសអើង និងអស្ថិរភាពប្រាក់ចំណូល បញ្ហាសុវត្ថិភាពក្នុងវិជ្ជាជីវៈ និងសុវត្ថិភាពផ្ទាល់ខ្លួន និងកង្វះរបបសន្តិសុខសង្គម ដែលមានលក្ខណៈជា ប្រព័ន្ធជាដើម។ ទាំងអស់នេះគឺជាការពិតដែលយើងមិនបានដឹងពីអ្នកស្រី ផេង ស្រី៖

"មនុស្សគ្រប់គ្នាគួរតែយល់អំពីទុក្ខលំបាកដែលស្រ្តីប្រឈមមុខក្នុងការងារ បែបនេះ។ ការរើសអើង កំហឹងដែលយើងត្រូវប្រឈមមុខជាមួយថៅកែ ឬ ម្ចាស់ផ្ទះដែលយើងធ្វើការឱ្យ។ ពួកគាត់តែងតែនិយាយថា "អ្នកគ្រាន់តែ ជាអ្នកបំរើប៉ុណ្ណោះ"។ ពួកគាត់ហៅយើងថា "អ្នកបំរើ"។ ពាក្យនេះស្ទើរតែ បង្ហាញថាពួកគាត់គិតមកលើពួកយើងជារណ្ត:ទាប"។

défenseur des droits ; des droits qui lui font défaut, à elle comme à des milliers de femmes au Cambodge et à des millions dans le monde.

« Être membre d'IDEA m'aide beaucoup. La formation à l'autonomisation des femmes que j'y ai reçue m'a rendue plus courageuse, plus sûre de moi pour revendiquer mes droits et défendre mes intérêts. J'aimerais que davantage de femmes comme moi puisse bénéficier de ce type de soutien. »

Avec IDEA à ses côtés, Mme Pheng a appris à reconnaître la valeur de son emploi, son importance pour les familles avec lesquelles elle travaille et pour la société dans son ensemble. Elle a appris qu'il n'y a pas de mal à élever la voix et à défendre les autres femmes qui travaillent dur dans le secteur informel :

« Je veux que les hommes comprennent qu'ils doivent cesser de perpétuer des mentalités obsolètes. Les hommes doivent apprendre à

ជាសំណាងល្អ ក្នុងនាមជាសមាជិក IDEA (សមាគមសេដ្ឋកិច្ចក្រៅប្រព័ន្ធ ប្រជាធិបតេយ្យឯករាជ្យ) អ្នកស្រី ផេង ស្រី ដែលជាអ្នកបំរើការងារ និងជា អ្នកមើលថែទាំកុមារតាមផ្ទះ បានក្លាយជាជើងឯកក្នុងការទាមទារសិទ្ធិរបស់ នាងដែលស្រ្តីរាប់ពាន់នាក់ដូចរូបនាងនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងរាប់លាននាក់ នៅជុំវិញពិភពលោក មិនទាន់អាចធ្វើបាន។ ក្នុងនាមជាសមាជិករបស់ IDEA បានជួយខ្ញុំយ៉ាងច្រើន។ ខ្ញុំបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលផ្នែកពង្រឹងអំណាច ស្រ្តីដែលបានជួយឱ្យខ្ញុំមានភាពក្លាហាន និងមានទំនុកចិត្តជាងមុន ក្នុងការ ទាមទារសិទ្ធិ និងតស៊ូមតិសម្រាប់ខ្លួនខ្ញុំ។ ខ្ញុំសូមជូនពរឱ្យមានស្រ្តីដូចខ្ញុំកាន់តែ ច្រើនឡើង និងមានអ្នកតស៊ូមតិបែបនេះនៅចំរាជ្យយុទ្ធសាស្ត្រ។

តាមរយៈសមាគមន៍ IDEA អ្នកស្រីផេង ស្រីបានដឹងពីតម្លៃនៃការងាររបស់ខ្លួន សារៈសំខាន់ចំពោះគ្រួសារដែលនាងធ្វើការឱ្យ និងសម្រាប់សង្គមទាំងមូល។ អ្នកស្រីបានដឹងថាវាមិនអីទេក្នុងការលើកឡើង និងតស៊ូមតិសម្រាប់ស្រ្តីដែល ធ្វើការលំបាកផ្សេងទៀតក្នុងវិស័យក្រៅប្រព័ន្ធ ៖ "ខ្ញុំចង់ឱ្យបុរសយល់ដឹងថាគេ

assumer les responsabilités du foyer. Ils doivent valoriser le travail des femmes. Ils doivent cesser de faire pression sur les femmes, d'attendre d'elles qu'elles les servent. Les hommes doivent apprendre à contribuer au ménage et grandir. »

L'AFD est reconnaissante de la confiance que Srey Pheng a développée au sein d'IDEA et est fière de soutenir cette initiative importante qui améliore chaque jour la vie de tant de femmes.

ត្រូវឈប់យកផ្ទះកំនីតមនុស្សជំនាន់មុនទៅ។ បុរសគួររៀនពីទំនួលខុសត្រូវក្នុងគ្រួសារ។ ពួកគេគួរតែឱ្យតម្លៃលើការងាររបស់ស្រ្តី។ ពួកគេគួរតែឈប់ដាក់សម្ពាធលើស្រ្តី ឈប់រំពឹងថាស្រ្តីនឹងបម្រើពួកគេទៀត។ បុរសគួរតែរៀនពីរបៀបចូលរួមចំណែកដល់គ្រួសារ និងភាពរីកចម្រើនក្នុងគ្រួសារផងដែរ។

AFD សូមថ្លែងអំណរគុណចំពោះសំឡេងប្រកបដោយទំនុកចិត្តដែលអ្នកស្រី ផេង ស្រី បានបណ្តុះបណ្តាលនៅសមាគមន៍ IDEA ហើយយើងមានមោទនភាពក្នុងការគាំទ្រគំនិតផ្តួចផ្តើមដ៏សំខាន់នេះ តាមរយៈអង្គការ GRET នៅក្នុងគម្រោង SPIN ដែលអាចជួយដល់ជីវិតស្រ្តីគ្រប់រូបឱ្យកាន់តែមានតម្លៃជារៀងរាល់ថ្ងៃ។



Srey PHENG



Senghorng "Mio" TONG

Like most countries, men heavily dominate Cambodia's film and media industry. When women are included in the industry, it is usually in limited, conventional, or heavily gendered roles (like hair and makeup or wardrobe). As a line producer and new media entrepreneur, Ms Senghorng Tong—known as Mio in the film industry—is shattering the glass ceiling for women in the film industry.

'I want to live outside my comfort zone, always. I want to fly. I want to find a space where I can decide, where I have the freedom to think for myself, where I do not need to be afraid if I am good or bad. The film industry constantly throws me new experiences, where I can challenge myself, where I can face new problems, where I can exercise my brain.'

On set, Mio appears fearless as she commands large crews of artists, technicians, actors, production designers, and lighting teams. She makes it look easy, keeping her teams—almost all of them men—motivated and unified, sometimes for over 18 hours and often in gruelling conditions.

It is hard to overemphasise how few women there are in creative leadership positions like Mio. And it is hard to imagine the kind of bravery it takes to do that every day, to disrupt the structures of gender inequality that keep so many women away from this kind of exciting media work:

'Not all women prefer to stay home. I want to explore the world. I want to have problems so I can create solutions. I want to experience new things I can overcome. I want to challenge myself as much as possible. This is what first attracted me to the film industry and the reason I keep working here.'

AFD is gratified by its past 10-year support to the Cambodian Film Commission and its training programs, where Mio first learned about the craft, where she fell in love with the film industry and where she learned that women can make a difference in this important and growing industry.

'Our life is ours. We can't just listen to the opinions of others and torture ourselves. We need to discover ourselves and create for ourselves. Don't wait. If you want to do something, do it!'

Comme dans la plupart d'autres pays, les hommes dominent largement l'industrie cinématographique et médiatique du Cambodge. Lorsque les femmes y sont présentes, c'est généralement dans des rôles conventionnels ou fortement genrés (coiffure, maquillage ou habillement). En tant que productrice adjointe et entrepreneure dans le domaine des nouveaux médias, Mme Tong Senghorng — dont le nom d'artiste est Mio — fait voler en éclats le plafond de verre des femmes dans le cinéma.

« Je veux vivre en dehors de ma zone de confort, toujours. Je veux voler. Je veux trouver un espace où je peux décider, où j'ai la liberté de penser par moi-même, où je n'aurai pas peur d'être bonne ou mauvaise. L'industrie cinématographique me propose constamment de nouvelles expériences, où je peux relever des défis, où je peux faire face à de nouveaux enjeux, où je peux activer mes neurones. »

ដូចប្រទេសភាគច្រើនដែរ បុរសជាអ្នកគ្រប់គ្រងវិស័យភាពយន្ត និងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយរបស់កម្ពុជា។ នៅពេលដែលស្ត្រីចូលរួមក្នុងវិស័យនេះ ជាធម្មតាពួកគេទទួលបានតួនាទីមានកម្រិតសាមញ្ញ ឬជាការងារដែលប្រកាន់យេនឌ័រ (ដូចជា អ្នកតុបតែងសក់ អ្នកតុបតែងមុខ ឬអ្នកចាត់ចែងសម្លៀកបំពាក់ជាដើម)។ ក្នុងនាមជាផលិតករភាពយន្ត និងជាសហគ្រិនផ្នែកប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មីមួយរូបកញ្ញា ចុង សេងហុង ដែលត្រូវបានគេស្គាល់ឈ្មោះថា Mio នៅក្នុងពិភពភាពយន្ត គឺជាស្ត្រីលេចធ្លោមួយរូបក្នុងវិស័យភាពយន្តនៅកម្ពុជា។

"ខ្ញុំចង់ចាកចេញពីកន្លែងរស់នៅដ៏មានផាសុខភាពរបស់ខ្ញុំកន្លងមក។ ខ្ញុំចង់ហោះហើរ ខ្ញុំចង់រកកន្លែងមួយដែលខ្ញុំអាចធ្វើការសម្រេចចិត្ត កន្លែងដែលខ្ញុំមានសេរីភាពក្នុងការគិតដោយខ្លួនឯង កន្លែងដែលខ្ញុំមិនចាំបាច់ខ្លាចថាខ្ញុំល្អ ឬអាក្រក់។ វិស័យភាពយន្តតែងតែផ្តល់បទពិសោធន៍ថ្មីៗដល់ខ្ញុំ ជាកន្លែងដែលខ្ញុំអាចប្រឈមមុខនឹងខ្លួនឯង កន្លែងដែលខ្ញុំអាចប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាថ្មីៗនិងជាកន្លែងដែលខ្ញុំអាចប្រើប្រាស់ខ្លួនរក្សាលរបស់ខ្ញុំបានច្រើន"។

នៅកន្លែងថត Mio ហាក់ដូចជាមិនខ្លាចញញើតអ្វីទាំងអស់ ខណៈដែលនាងគ្រប់គ្រងក្រុមអ្នកសិល្បៈ អ្នកបច្ចេកទេស តារាសម្តែង អ្នកចនាផលិតកម្ម និង

Sur le plateau, Mio n'a pas d'appréhension à commander des équipes d'artistes, de techniciens, d'acteurs, de directeurs de production et d'équipes d'éclairage. Elle arrive à garder l'ensemble de ses équipes — presque toutes masculines — motivées et concentrées, parfois pendant plus de 18 heures et souvent dans des conditions éreintantes.

On ne saurait trop insister sur le fait que peu de femmes occupent des postes de direction créative comme ceux de Mio. Il est difficile d'imaginer la détermination qu'il faut pour bouleverser les structures qui perpétuent les inégalités entre les sexes et qui tiennent tant de femmes à l'écart de ce domaine artistique passionnant :

« Toutes les femmes ne souhaitent pas rester à la maison. Pour ma part, je veux explorer le monde. Je veux rencontrer des problèmes et créer des solutions. Je veux expérimenter de nouvelles choses,

ក្រុមបច្ចេកទេសភ្លើង ជាច្រើន។ នាងអាចធ្វើឱ្យដំណើរការគ្រប់យ៉ាងមើលទៅមានភាពងាយស្រួលអាចប្រមូលផ្តុំមនុស្សជាច្រើនក្រុមដែលជាបុរសស្ទើរតែទាំងអស់អោយធ្វើការរួមគ្នា អាចលើកទឹកចិត្ត និងសហការគ្នាបានយ៉ាងល្អ ជួនកាលធ្វើការលើសពី១៨ ម៉ោងក៏មាន ហើយជារឿយៗស្ថិតក្នុងស្ថានភាពហត់នឿយយ៉ាងខ្លាំងទៀតផង។

វាពិបាកបន្តិចក្នុងការស្វែងរកស្ត្រីមួយចំនួនដែលមានតួនាទីជាអ្នកដឹកនាំក្នុងវិស័យភាពយន្តប្រកបដោយភាពច្នៃប្រឌិតខ្ពស់ដូចជា Mio។ ហើយរឹតតែពិបាកស្រមៃមើលពីភាពក្លាហានដែលនាងត្រូវប្រឈមមុខជារៀងរាល់ថ្ងៃដើម្បីជំនះរាល់ឧបសគ្គ និងវិសមភាពយេនឌ័រយ៉ាងខ្លាំងក្លាដែលរារាំងស្ត្រីជាច្រើនមិនឱ្យធ្វើការក្នុងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយដ៏គួរឱ្យរំភើបបែបនេះ៖

"មិនមែនស្ត្រីទាំងអស់ចូលចិត្តនៅផ្ទះទេ! ខ្ញុំចង់ដើរលេងជុំវិញពិភពលោក។ ខ្ញុំចង់បង្កើតបញ្ហាហើយអាចបង្កើតដំណោះស្រាយបាន។ ខ្ញុំចង់ទទួលបទពិសោធន៍ថ្មីៗដែលខ្ញុំអាចយកឈ្នះវាបាន។ ខ្ញុំចង់ប្រកួតប្រជែងចំពោះខ្លួនឯងតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន។ ទាំងនេះជាអ្វីដែលទាក់ទាញខ្ញុំដំបូងគេបង្អស់ឱ្យចូលប្រឡូកក្នុងឧស្សាហកម្មភាពយន្ត និងជាហេតុផលដែលខ្ញុំនៅតែបន្តធ្វើទៅមុខទៀត"។

je veux surmonter des difficultés. Je veux me mettre au défi autant que possible. C'est ce qui m'a d'abord attiré dans l'industrie cinématographique et la raison pour laquelle j'y travaille encore. »

L'AFD se félicite de son soutien depuis 10 ans à la Commission du Film Cambodgien et à ses programmes de formation, qui ont permis à Mio d'apprendre son métier, de tomber amoureuse du monde du cinéma et de prendre conscience que les femmes peuvent faire changer les choses dans cette industrie en pleine croissance.

«Notre vie nous appartient. Nous ne pouvons pas nous contenter d'écouter l'opinion des autres et nous torturer. Nous devons nous découvrir nous-mêmes et créer pour nous-mêmes. N'attendez pas. Si vous voulez faire quelque chose, faites-le ! »

AFD ពេញចិត្តចំពោះការគាំទ្រអស់រយៈពេល១០ឆ្នាំកន្លងមកដល់គណៈកម្មការភាពយន្តកម្ពុជា និងកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល ដែល Mio បានរៀនជាលើកដំបូងអំពីសិល្បៈដែលទាក់ទាញឱ្យនាងស្រលាញ់ វិស័យភាពយន្ត ហើយក៏ជាកន្លែងដែលនាងបានដឹងថាស្រ្តីអាចធ្វើអោយមានភាពផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងឧស្សាហកម្មភាពយន្តដ៏មានសារៈសំខាន់ និងកំពុងរីកចម្រើននេះ។

"ជីវិតរបស់យើងគឺជាប្រឈមយើង។ យើងមិនអាចគ្រាន់តែស្តាប់យោបល់របស់អ្នកដទៃ ហើយមកធ្វើទារុណកម្មលើខ្លួនឯងនោះទេ។ យើងត្រូវស្វែងយល់ពីខ្លួនយើង ហើយបង្កើតឱកាសឱ្យខ្លួនយើង។ កុំរង់ចាំឱកាសឱ្យសោះ! បើអ្នកអាចធ្វើបាន ចូរធ្វើវាភ្លាមទៅ!"។



Senghorng "Mio" TONG



Lyna NAM

Not that long ago, there wouldn't have been a woman like 19-year-old Lyna Nam, an Industrial Engineer trainee at the Cambodian Garment Training Institute. Factory work, especially in the garment industry, has a storied and often painful history when it comes to women. Gender inequality is stitched deep into the fabric of this industry, as Ms Nam explains:

'Gender roles are hard to escape in this industry. Most of the time, garment companies don't promote women. For example, when it comes to management positions there are very few women. Most companies prefer to give those high paying jobs to men. They think women don't have the capacity to take this kind of responsibility. This is not right nor fair.'

The mission of the Cambodian Garment Training Institute is to make a difference in the textile and fashion industry by providing young women with the skills and knowledge to move up the ladder. Lyna learns about management, but also addresses gender inequality in the classroom.

'I've learned that men should value women. Men should not think that they are stronger than us or have better capacity than women. I've learned that women do not have to accept sexual or verbal harassment at work. But how about those women who did not learn this, and who cannot face them?'

At Cambodian Garment Training Institute, Lyna has gained the confidence and desire to be a leader in her field. But she knows this will not happen without a fight. She will have to confront systemic gender inequality on every level and probably throughout her entire working life.

'I would like to see more and more gender equality. No more discrimination. No more 'You know she is a woman. She should not pursue higher education. She cannot take a bigger position here because she is weak.' No. No, I want men to appreciate what women can do. Women deserve more.'

AFD is proud to have supported the creation of the Cambodian Garment Training Institute and the women whose emancipation is being built there, like future Industrial Engineer Lyna Nam, through a €3,2M grant.

Il n'y a pas si longtemps, il n'y avait pas de femme telle que Lyna Nam, 19 ans, stagiaire en génie industriel à l'Institut Cambodgien de Formation en Confection (CGTI). Le travail en usine, en particulier dans le secteur du textile, a un passé lourd et souvent douloureux pour les femmes. L'inégalité entre les sexes est profondément ancrée dans ce milieu, comme l'explique Mme Nam :

« Il est difficile d'échapper aux rôles genrés dans cette industrie. La plupart du temps, les entreprises de confection ne donnent pas de promotion aux femmes. Par exemple, lorsqu'il s'agit de postes de direction, il y a très peu de femmes. La plupart des entreprises préfèrent confier les emplois très rémunérateurs à des hommes. Elles pensent que les femmes n'ont pas la capacité d'assumer ce genre de responsabilités. Ce n'est ni juste ni équitable ».

La mission de l'Institut Cambodgien de Formation à la Confection est de changer la donne dans le monde du textile et de la mode en

បើយើងសម្លឹងមើលពេលវេលាថយក្រោយតែបន្តិច ប្រហែលជាមិនសូវមានយុវតីដូចកញ្ញា ណាំ លីណា ដែលមានអាយុ១៩ឆ្នាំ ជាសិក្ខាកាមផ្នែកវិស្វកម្មឧស្សាហកម្មនៃវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកម្ពុជា (CGTI) ទេមើលទៅ។ ការងាររោងចក្រ ជាពិសេសក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ មានប្រវត្តិរឿងរ៉ាវ និងការឈឺចាប់ជាញឹកញាប់ នៅពេលនិយាយអំពីស្ត្រី។ វិសមភាពយេនឌ័របានផ្សាភ្ជាប់យ៉ាងជ្រៅទៅក្នុងវិស័យដែលទាក់ទងនឹងក្រណាត់មួយនេះ ដូចដែលកញ្ញា លីណាពន្យល់ថា៖

"តួនាទីយេនឌ័រគឺជាបញ្ហាដែលខ្ញុំជួបប្រទះជាញឹកញាប់។ ក្រុមហ៊ុនកាត់ដេរភាគច្រើនមិនលើកកម្ពស់ស្ត្រីទេ ឧទាហរណ៍ នៅពេលនិយាយអំពីមុខតំណែងគ្រប់គ្រង មានស្ត្រីតិចតួចណាស់។ ក្រុមហ៊ុនភាគច្រើនតែងតែផ្តល់ការងារដែលមានប្រាក់ខែខ្ពស់ដល់បុរស ហើយពួកគេគិតថាស្ត្រីមិនមានសមត្ថភាពក្នុងការទទួលខុសត្រូវបែបនេះទេ។ នេះពិតជាមិនត្រឹមត្រូវ ឬយុត្តិធម៌ទេ"។

បេសកកម្មរបស់វិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកម្ពុជាគឺផ្លាស់ប្តូរចំណុចនេះ ដោយផ្តល់សិទ្ធិអំណាចដល់ស្ត្រីវ័យក្មេងឱ្យក្រោកឈរឡើងក្នុងវិស័យការងាររោងចក្រ អភិវឌ្ឍផ្នត់គំនិត ជំនាញ

accompagnant les jeunes femmes dans l'acquisition de compétences et de connaissances qui leur permettront de gravir les échelons. Lyna apprend le management, mais aborde également dans ses cours la gestion des inégalités de genre sur le terrain.

« J'ai appris que les hommes doivent respecter les femmes. Les hommes ne devraient pas penser qu'ils sont plus forts que nous ou qu'ils ont de meilleures capacités que les femmes. J'ai appris que les femmes n'ont pas à accepter le harcèlement sexuel ou verbal au travail. Mais qu'en est-il des femmes qui n'ont pas appris cela, et qui ne peuvent pas leur faire face ? »

À l'Institut Cambodgien de Formation en Confection, Lyna a pris confiance en elle et exprime le désir d'être en position de management dans son domaine. Mais elle sait que cela ne se fera pas sans obstacle. Elle devra affronter les inégalités systémiques entre les sexes à tous les niveaux et probablement tout au long de sa vie professionnelle.

និងចំណេះដឹងរបស់ពួកគេនៅក្នុងពិភពវាយនភណ្ឌ និងរចនាម៉ូដ។ លីណាក៏កំពុងរៀនអំពីការគ្រប់គ្រងដែលរួមបញ្ចូលទាំងជំនាញបច្ចេកទេស និងរបៀបដោះស្រាយវិសមភាពយេនឌ័រនៅក្នុងរោងចក្រផ្ទាល់។

ខ្ញុំបានរៀនថាបុរសគួរផ្តល់តម្លៃដល់ស្ត្រីអោយបានច្រើនជាងមុន។ បុរសមិនគួរគិតថាគេខ្លាំងជាងស្ត្រី ឬមានសមត្ថភាពខ្ពស់ជាងស្ត្រីនោះទេ។ ខ្ញុំបានដឹងថាស្ត្រីក៏មិនត្រូវទទួលយកការបៀតបៀនផ្លូវភេទ ឬពាក្យសំដីមិនសមរម្យនៅកន្លែងធ្វើការនោះដែរ ប៉ុន្តែ ចំពោះស្ត្រីទាំងឡាយដែលមិនបានរៀនសូត្របែបនេះ តើពួកគេនឹងទៅយ៉ាងណា? ហើយមានប៉ុន្មានអ្នកដែលមិនទាន់មានភាពក្លាហានប្រឈមនឹងបញ្ហានេះ?

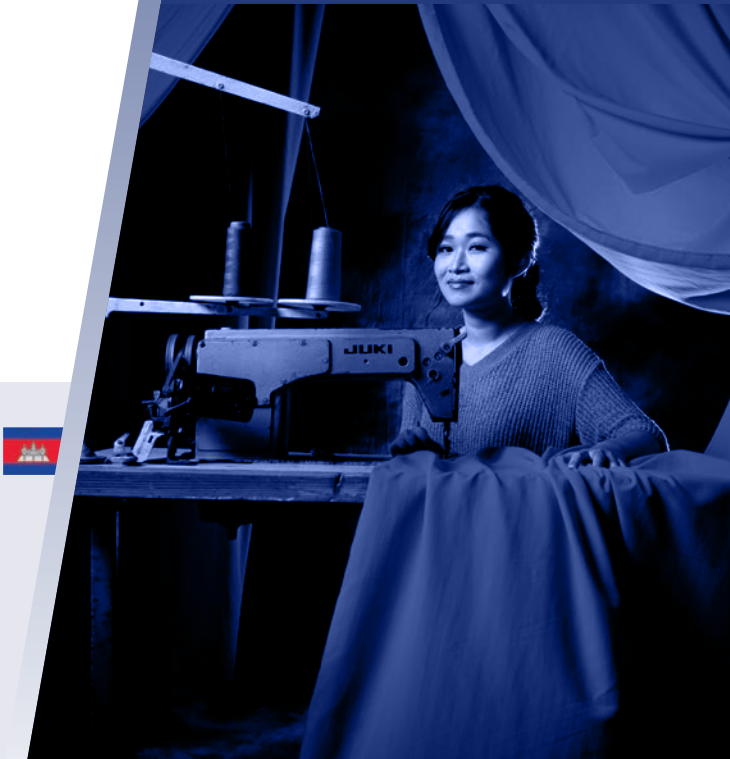
ការរៀននៅវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកម្ពុជា លីណាទទួលបានទំនុកចិត្តខ្ពស់ជាងមុន និងមានបំណងប្រាថ្នាចង់ក្លាយជាអ្នកដឹកនាំក្នុងវិស័យនេះ។ ប៉ុន្តែនាងដឹងថាបំណងនេះនឹងមិនទៅរួច ដោយគ្មានការប្រឹងប្រែង និងជំនះនោះទេ។ នាងនឹងត្រូវប្រឈមមុខនឹងវិសមភាពយេនឌ័រជាប្រព័ន្ធដែលកើតមាននៅគ្រប់កម្រិត ហើយប្រហែលជាអាចពេញមួយជីវិតការងាររបស់នាងផងក៏ថាបាន។

« J'aimerais voir de plus en plus d'égalité entre les femmes et les hommes. Qu'il n'y ait plus de discrimination. Fini les "Vous savez que c'est une femme. Elle ne devrait pas faire d'études supérieures. Elle ne peut pas occuper un poste plus important ici parce qu'elle est faible". Non. Non, je veux que les hommes apprécient ce que les femmes peuvent faire. Les femmes méritent plus. »

L'AFD est fière d'avoir soutenu la création de l'Institut Cambodgien de Formation en Confection (CGTI) qui donne la possibilité aux femmes d'y construire leur émancipation, comme la future ingénieure Lyna Nam, par une subvention de 3,2 M€.

ខ្ញុំចង់ឃើញសមភាពយេនឌ័រកាន់តែច្រើនឡើងៗ និងគ្មានការរើសអើងទៀតទេ។ ពុំមានអ្នកណាអាចកំណត់ថានាងជាស្រ្តី នាងមិនគួរបន្តការសិក្សាថ្នាក់ឧត្តមសិក្សាទេ។ នាងមិនអាចកាន់តំណែងធំជាងនេះបានទេ ដោយសារនាងខ្សោយ។ ទេ ខ្ញុំចង់ឱ្យបុរសចេះសរសើរ និងពេញចិត្តចំពោះអ្វីដែលស្រ្តីអាចធ្វើបាន។ ស្រ្តីស័ក្តិសមនឹងទទួលបានការផ្តល់តម្លៃ និងការលើកទឹកចិត្តច្រើនជាងនេះ។

AFD ពិតជាមានមោទនភាពដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន ក្នុងការបង្កើតវិទ្យាស្ថានបណ្តុះបណ្តាលជំនាញក្នុងឧស្សាហកម្មកាត់ដេរកម្ពុជា និងមើលឃើញលទ្ធផលជាផ្ទៃផ្ទាល់ដែលស្រ្តីជាច្រើនទទួលបានការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញនេះ ដូចជាអនាគតវិស្វករឧស្សាហកម្ម ដូចកញ្ញា ណាំ លីណា តាមរយៈហិរញ្ញប្បទានចំនួន ៣,២ លានអឺរ។



Lyna NAM

Podcast / ការស្តាប់សំឡេង

In the process of raising women's voices, AFD now invites you to take the time to listen to them. To listen to the testimonies of four women from different sectors and backgrounds, to understand their stories, the gender inequalities they have faced in education and the world of work, and their ideas for making tomorrow's Cambodia a more equal place. Adana Mam-Legros interviewed them (Khmer with French and English subtitles).

Dans cette démarche de donner la parole aux femmes, de porter leur voix, l'AFD vous invite maintenant à prendre le temps de les écouter. Les témoignages de quatre femmes issues de secteurs et milieux différents permettent d'appréhender les inégalités de genre auxquelles elles font face dans leur parcours scolaire ou dans le monde professionnel, et de s'inspirer de leurs idées pour faire du Cambodge de demain une société plus égalitaire. Elles se sont confiées au micro de Adana Mam-Legros (Khmer sous-titré français et anglais).

ក្នុងដំណាក់កាលនៃការឡើងថ្លែងរបស់ស្ត្រី និងបញ្ចេញសំឡេងរបស់ពួកគាត់ក្នុងពេលនេះ AFD សូមអញ្ជើញលោកស្រី អស់លោក ចំណាយពេលស្តាប់ពួកគាត់។ សក្ខីកម្មរបស់ស្ត្រីទាំង៤រូបនេះ ដែលបានអញ្ជើញមកពីវិស័យផ្សេងៗ និងមជ្ឈដ្ឋានខុសៗគ្នា ដើម្បីបង្ហាញពីវិសមភាពផ្លូវភេទដែលពួកគាត់បាននឹងកំពុងតែប្រឈមមុខជាមួយក្នុងពេលកាលនៅរៀន និងក្នុងពិភពការងារ ហើយនឹងច្នៃយកគំនិតរបស់ពួកគាត់ដើម្បីធ្វើឲ្យកម្ពុជាថ្ងៃស្អែកជាសង្គមមួយដែលស្មើភាពគ្នា។ សូមស្តាប់ Adana Mam-Legros (និយាយខ្មែរ មានបកប្រែជាបារាំង និងអង់គ្លេស)



Déclaration de Minor Act / Minor Act Statement



សំឡេងស្រី
WOMEN'S VOICES

Women's Voices is not only a series of creative portraits about change-making Cambodian women today.

This special AFD art exhibition is a collaborative feminist creation imagined and produced by the youth participatory creative agency Minor Act, working with a collective of young, contemporary Cambodian women artists and technicians.

All of these women creators are deeply involved in the struggle for gender equality.

The feminist work you see today has been done with an emphasis on relationships and non-hierarchy.

The team worked together as one seamless and mindful body, breaking through the strict territories of conventional roles and egos that sometimes characterise the work environment.

Today you will only see the product of this project hanging on the wall. But it is the process of Women's Voices that is most important. The work and how it is made is what truly matters today.

The creation of this exhibition was based on listening, looking, perceiving, discussing and taking into account ideas with total equality. It was made with care and concern for one another's personal story. It was shot with solidarity – with shared commitment to capture the unique power of women's voices today.

The artists and creators of Minor Act behind today's exhibition hope that these portraits help create a world where gender inequality is a thing of the long outdated past.

Women's Voices n'est pas seulement une série de portraits de femmes cambodgiennes qui font bouger les lignes aujourd'hui.

Cette exposition unique, portée par l'AFD, est une création féministe collaborative, imaginée et produite par la jeune agence de création participative « Minor Act », qui travaille avec un collectif de jeunes femmes artistes et techniciennes cambodgiennes.

Toutes ces femmes artistes sont profondément impliquées dans la lutte pour l'égalité des sexes.

Le travail féministe que vous voyez aujourd'hui a été développé avec une attention particulière pour chacune et chacun et dans une équipe sans hiérarchie.

L'équipe a travaillé ensemble en parfaite harmonie, faisant fi des territoires stricts, des rôles conventionnels et des égos qui caractérisent parfois le monde du travail.

Aujourd'hui, vous ne verrez accroché au mur que le rendu final de ce projet. Mais c'est le processus par lequel l'exposition Women's Voices a été construite qui est important. Ce qui compte vraiment aujourd'hui, c'est le travail et la façon dont il est réalisé.

La création de cette exposition s'est basée sur l'écoute, le regard, la perception, la discussion et la prise en compte des idées avec une égalité totale. Il a été réalisé avec une attention particulière pour l'histoire personnelle de chacun. Il a été tourné avec solidarité, avec un engagement commun à capturer au mieux le pouvoir unique des voix des femmes d'aujourd'hui.

Les artistes et créateurs de Minor Act derrière l'exposition espèrent que ces portraits contribueront à créer un monde où l'inégalité entre les sexes appartiendra à un passé révolu.

សំឡេងស្ត្រីមិនត្រឹមតែជាសេរីរូបភាពស្ត្រីកម្ពុជាទាំងឡាយដែលកំពុងតែចាកចេញពីតំបន់ជាសុខភាពនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះនោះទេ។

ការតាំងពិពរណ៍ដ៏ល្អឯកនេះដែលនាំមកដោយ AFD គឺជាការច្នៃប្រឌិតរបស់ស្ត្រីជាលក្ខណៈសហការគ្នា ស្រមើលស្រមៃ និងផលិតដោយទីភ្នាក់ងារដើរយកក្នុងខាងផ្នែកច្នៃប្រឌិត « Minor Act » ដោយមានការចូលរួមពីសំណាក់ក្រុមសិល្បៈការិនី និងស្ត្រីបច្ចេកទេសវ័យក្មេងកម្ពុជាជាច្រើនរូប។

ក្រុមសិល្បៈការិនីទាំងអស់នេះបានកំពុងចូលរួមយ៉ាងសស្រាក់សស្រ្តាក្នុងការប្រយុទ្ធប្រឆាំងដើម្បីសមភាពផ្លូវភេទ។

ការងារស្ត្រីដែលអស់លោក លោកស្រីកំពុងទស្សនានៅថ្ងៃនេះគឺកើតចេញពីការទំនាក់ទំនងនិងស្មារតីរួមគ្នា។

ក្រុមការងារបានធ្វើការជាមួយគ្នាទៅយ៉ាងរលូន ដោយយកចិត្តទុកដាក់និងតាមតួនាទីរៀងៗខ្លួន ហើយនិងការទុកចិត្តគ្នាទៅវិញទៅមកជូនកាលដូចគ្នាទៅនឹងពិភពការងារជាក់ស្តែងតែម្តង។

ថ្ងៃនេះ លោកស្រី អស់លោក ទស្សនាបានត្រឹមតែរូបភាពចុងក្រោយដែលព្យួរនៅលើជញ្ជាំងរបស់គំរោងនេះតែប៉ុណ្ណោះ។ ក៏ប៉ុន្តែ អ្វីដែលសំខាន់ គឺជាដំណើរការដែលការតាំងពិពរណ៍សំឡេងស្ត្រីត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ហើយអ្វីដែលត្រូវគិតគូរមែនទែននោះ នៅថ្ងៃនេះ គឺការងារ និងរបៀបបង្កើតវាឡើងតែប៉ុណ្ណោះ។

ការបង្កើតការតាំងពិពរណ៍នេះឡើងត្រូវបានផ្អែកទៅលើការស្តាប់ការមើល ការយល់ច្បាស់ ការពិភាក្សាគ្នា និងការយកគំនិតឲ្យបានស្មើភាពគ្នាជាលក្ខណៈរួម។ វាត្រូវបានបង្កើតឡើងជាមួយនឹងការយកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសសម្រាប់រៀងរាល់ផ្ទាល់ខ្លួនម្នាក់ៗ។ វាត្រូវបានថតឡើងដោយសាមគ្គីភាព ការប្តេជ្ញាចិត្តរួមគ្នាដើម្បីច្បាស់យកឲ្យបានប្រសើរឡើងនូវអំណាចតែមួយគត់នៃសំឡេងស្ត្រីនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ។

សិល្បៈការិនី និងអ្នកច្នៃប្រឌិតនៅទីភ្នាក់ងារ Minor Act សង្ឃឹមនៅពីក្រោយការតាំងពិពរណ៍ថារូបភាពទាំងនេះនឹងចូលរួមបង្កើតពិភពលោកមួយដែលវិសមភាពផ្លូវភេទនឹងមិនមានទៀតនោះទេ។



Acknowledgements

We would like to warmly thank all the women who agreed to participate in the exhibition and the podcast. Thank you to them for questioning women position in the Cambodian society, but also for proposing concrete solutions to improve women's status. We would also like to thank Minor Act, brought their portraits to life and sublimated their stories, thanks to a high quality artistic work.

Finally, thank you to you, dear visitors, for taking the time to read these testimonies.

We hope that they have been able to question you and inspire you.

Remerciements

Nous tenons à remercier chaleureusement toutes les femmes qui ont accepté de participer à l'exposition et au podcast. Merci à elles d'avoir pris la parole pour questionner la place de la femme dans la société cambodgienne, mais aussi de proposer des solutions concrètes pour améliorer la condition féminine ?. Nous tenons également à remercier Minor Act, qui a su donner vie à leurs portraits et sublimer leurs histoires, au travers de la vision de jeunes artistes khmères qui ont été mobilisées sur le projet.

Enfin, merci à vous, cher public, d'avoir pris le temps de lire ces témoignages.

Nous espérons qu'ils auront pu vous interroger et vous inspirer.

ការថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងសែនកក់ក្តៅចំពោះស្ត្រីទាំងអស់ដែលបានយល់ព្រមចូលរួមក្នុងការតាំងពិពរណ៍ និងការស្តាប់សំឡេង។ សូមអរគុណដល់លោកស្រីដែលបានឡើងថ្លែងសន្ទរកថាដើម្បីបង្ហាញពីវិសមភាពនានា និងថែមទាំងបានស្នើនូវដំណោះស្រាយដ៏ជាក់លាក់ក្នុងការធ្វើឲ្យបានប្រសើរឡើងនូវអ្វីៗផ្សេងៗ។ យើងខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរជូនចំពោះ Minor Act ដែលបានបង្កើតរូបគំនូរទាំងនេះឡើង ហើយនឹងផ្តល់ជាសក្ខីកម្មទាំងនេះ តាមរយៈចក្ខុវិស័យរបស់ក្មេងៗសិល្បៈការនឹកម្តុំដែលបានយកចិត្តទុកដាក់មកលើគំរោងនេះ។ ជាចុងក្រោយ សូមអរគុណជូនចំពោះលោកស្រី អស់លោក អ្នកមកទស្សនាទាំងអស់ដែលបានចំណាយពេលវេលាអានសក្ខីកម្មទាំងអស់នេះ។ យើងខ្ញុំសង្ឃឹមថាអ្នក

មកទស្សនាអាចនឹងសួរអ្នក និងយកគំរូតាមអ្នក។

សំឡេងស្រី

WOMEN'S VOICES

